

METAJ VI.

RUGSĒJIS-SEPTEMBER

No. 9

MOTERŪ BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

Apskelbimas streiko

Užuojautos Rezoliucija

Žemiau telpa rezoliucija priimta, Lietuvių Komunistinės Jaunuomenės Sąjungos Britanijoje, suvažiavime įvykusiame 2 d. liepos, 1921.

“Mes, L. K. J. S., už jūsų nenuilstantį ir dideliai naudingą darbą klasių kovos sukury, sveikiname jus, draugės, ir tikime, kad ir ateity jūsų veikimas bus tik to pobūdžio, kuris vienas tetinkamas darbininkų klasės išsiliuosavimui iš po kapitalizmo jungo, t.y. Socialė Revoliucija ir Proletariato Diktatura.

“Dirbkite, draugės, ir toliaus tą patį darbą, o mes visados su jumis!

Tegyvuoją LMPS. Amerikoj.

L. K. J. S. Raštininkas *J. Merkevičius*.

X. RAJONO VALDYBOS ANTRAŠAI.

Jrg. M. A. Steponavičienė,
134 W. Washington Ave., Collinsville, Ill.
Prot. Sekr. M. R. Lekešienė,
2010 Peoria Rd., Springfield, Ill.
Fin. Sekr. O. Gužaitienė,
1702 N. 25th St., East St. Louis, Ill.
Iždininkė K. Guzevičienė,
P. O. Box 155, Benld, Ill.
Knygė M. Kurtinaitienė,
Box 22, Herrin, Ill.

Jau Išėjo “Rusijos Revoliucijos Istorija”

Labai laukta mūsų knyga jau gatava. Gal būt, kad pirma, negu šis pranešimas pasieks jumi (L. M. P. S. nares) jau būsite gavę “R. R. I.”

Kuomet rinkome prenumeratas, daugelis rinkėjų skundėsi, kad sunku gauti prenumeratas, nes visi nori sykiu gauti ir knygą. Dabar tą rinkėjų pareiga parsitraukti šios knygos ir perduoti netik tiems, kurie nenorėjo užsiprenumeruoti, bet daug daugiau.

Į darbą, draugės ir draugai! Ir nesustokime iki neliks nei vieno neparduoto egzemplioriaus.

Užsisakykite tuojaus, nes gali pritrukti. Knyga puikiais drobiniais apdara. Kaina tik \$1.00. L. M. P. S. kuopoms ir agentams duodame 30 nuošimtį.

Reikalaukite šiuo antrašu: “Moterų Balsas”.
455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

“M. B.” Administracija.

“MOTERŲ BALSO” KNYGŲ KATALOGAS.

Ką Kiekviena Motina Privalo Žinoti....	25c.
Moteris ir Jos Ekonominis Padėjimas ..	20c.
Kūdikių Priežiūra	25c.
Šeimyna Seniau, dabar ir Ateity	15c.
Šeimyna Socialistinėj Darbininkų Valst.	10c.
“M. B.” Kompletas 1916—1917 metų....	2.50
“M. B.” Kompletai 1918 metų....	2.50
“M. B.” Kompletas 1919 m.	2.50
“Moterų Balso Kompletas 1920 m.	2.50

Svetimos Laidos.

Ženyba ir Žmogaus Gyvenimo Siekinys	15c.
Kodėl Bažnyčia Priešinasi Socializmui....	15c.
Organizuokitės	5c.
Moteris Kapitalizmo Gadynėj....	15c.
Tveriamasis Revoliucinis Socializmas	25c.
Kas Tie Bolševikai?....	15c.
Valstybė ir Revoliucija. Apdaryta	75c.
Anarchizmas ir Socializmas. Apd.	60c.
Mokslinio Socializmo Išsiplėtojimas. Apd.	75c.
Iš Komunistų Programos. Apdaryta....	55c.
Pirm III Kom. Internacinalo Kongreso	8c.

Ant savo laidos duodame 50 nuoš.; ant svetimos laidos — 25 nuoš.

Skaitykite ir platinkite šias knygas.

“M. B.” Administracija.

“MOTERŲ BALSO” KOMPLETAI UŽ 1919 IR 1920 METUS JAU GATAVI.

Kas norite turėti dvejų metų sutrauką viso darbininkų judėjimo, ypatingai iš darbininkų judėjimo, tas būtinai privalo įsigyti šias abi knygas. Jose yra daug rašinių, kurie ilgai nenustos savo svarbos.

L. M. P. S. kiekviena kuopa privalo turėti savo archive ne tik šių metų kompletus, bet ir 1917 ir 1918 m., nes tai yra puikus atspindis visos L. M. P. S. darbuotės. Prie to, yra ir dokumentai, kuriuose telpa visi mūsų tarimai.

Kompletų kaina \$2.50 vienas egz.

“M. B.” Administracija.

455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

MOTERŲ BALSAS

PIRMAS LIETUVIŲ DARBININKŲ MĖNESINIS ŽURNALAS
Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor and Manager E. N. Jeskevičiūtė. Subscriptino: \$2.00 a year; 6 mo. \$1.00; single copy 15c. Address: Moterų Balsas, 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879. Transferred to Brooklyn, N. Y., July 28, 1920.

Metai VI

RUGSĖJIS-SEPTEMBER, 1921

No. 9

TIESKIME RANKĄ BADAUJANTIEMS RUSIJOS ŽMONĖMS

Jau kelinti metai Rusijos liaudis kaujasi su pasaulio darbininkų klasės priešais, kurie ir ginklais ir sabotazu ir blokada siekia sukriušinti vienintėlę proletariato viltį, proletarinę valstybę, sovietinę Rusijos valdžią. Jau kelinti metai liejas kraujas Sovietinės Rusijos proletariato ir biednųjų valstiečių ne tik del savo pačių, bet del visų kraštų, visų pasaulio kampų darbininkų. Tasai neperstojantis priešų puolimas, tai atviras, tai slaptas, ta žvėriškoji blokada per pastaruosius keils metus išsunkė, nualino geriausias darbo spėkas, suardė komunikaciją, delei stokos žaliosios medžiagos, dalis pramonės nustojo veikus, delei stokos padargų ir šiaip pramoninių dirbinių, žemdirbystė didžiai nupuolė,—visa tai privedė Sovietinės Rusijos liaudį prie tiesiog nepakeliamos materialės padėties: stoka duonos, stoka drabužių, stoka medikamentų ir tt.

Dar ir to neužteko. Užėjo dideli karščiai Pavolgės rajone, išdegino kelių derlin-

giausių gubernijų javus Pavolgės rajone; pasekmė: nuo dešimties iki penkiolikos milijonų žmonių pastatyta prie tiesioginio bado slenksčio. Vadinasi, prie kontr-revoliucinės buržuazijos nepaliamo puolimo iš vidaus ir iš lauko prisidėjo kaitra, atnešdama bado nelaimę jau ir taip suvargusiai ir nualintai proletarinei valstybei, bimirštančiai kovoje su viso pasaulio darbininkų priešų.

Tai kokia gi beliko išeitis darbininkų šaliai, Sovietinei Rusijai? Pasiduot priešams? Atsižadėt visų socialės revoliucijos laimėjimų ir užleisti vietą žvėriškai kontr-revoliucijai, kuri tukstančius geriausių darbininkų klasės narių sušertų švino kulipkoms, šimtus tūkstančių supudytų kalėjimuose ir katorgoje, vėl atstatytų priešpaudos ir išnaudojimo sistemą? NE! Rusijos liaudis pasiryžus mirti kovos lauke, bet nepasiduoti priešui. Rusijos liaudis pasiryžus krauju ir lavonais ginti nuo priešų Lapkričio Revoliucijos atsiekimus.

Šitoje sunkioje krizio valandoje, pilname pasiryžime visomis spėkomis ginti sieklą pasaulinės proletarinės revoliucijos, Rusijos liaudis, budama tvirtai įsitikinusi, kad jinau lieja kraują ne vien tik už savo pačios, bet už viso pasaulio prispaustųjų ir išnaudojamųjų reikalus, atsišaukia į visų kraštų darbininkus ir darbininkes, kad ateitų jai pagalbon, kad prašalinus katastrofą, kurią gali atnešti ši didžioji bado nelaimė. Rusijos liaudis šiandien šaukia į mus, kad mes jai ištiestume savo ranką su materiale pagalba.

Trečiasai Internacionalas išleido atsišaukimą į viso pasaulio darbininkus dėl pagalbos Sovietų Rusijai. Tame atsišaukime, tarp kitko, sakoma:

“Kapitalistinė valstybė ir kapitalistinė valdžia—sumuštos Raudonosios Armijos ginklų ir Europinio proletariato kovos jėgų užpuolimuose ant Rusijos—dabar bandys panaudoti bado Rusijoje, kad perorganizuoti (atnaujinti) tą užpuolimą po priedanga mielaširdystės ir geradėjystės. Dalis kapitalistinės spaudos atvirai ir ciniškai skelbia: “Lai masės žūsta nuo bado, jeigu jos nesukyla prieš Sovietų Valdžią.” Francijos imperialistinė valdžia siunčia kareivius ir amuniciją Lenkijon tuo tikslu, kad sudaryti naujam Rusijos puolimui pamatą, kuris turės prasidėti momentu didžiausio vargo...”

“Nepamirškite Rusijos darbininkų ir valstiečių kraujo, išlieto delei jų reikalų. Nepamirškite alkio, kurį jie kentė per pastaruosius tris metus delei bendro darbininkų klasės reikalo. Nepamirškite, kad kontr-revoliucinė pastanga prieš Rusijos proletariatą yra pastanga prieš jus. Pastokite kelią tokiems pasaulio kapitalistų užmąymams...”

“Trečiasai Internacionalas kviečia ne tik visas Komunistines partijas, Raudonąsias Darbo sąjungas ir ko-operatyves, bet

visus sąžiniškus darbininkus, neatsižvelgiant į jų partinį stovį, kad priverstų savo valdžias suprasti, jog jie netoleruos prisirengimų dėl naujo karo prieš Rusiją, jog jie nedaleis savo valdžioms statyti kokias išlygas dėl pagalbos Sovietų Rusijai.

“Bet klausimas yra ne tik tame, kad pastojus kelią kontr-revoliuciniams užmąymams. Tarptautinis proletariatas turi teikti ir aktyvę pagalbą Rusijos masėms. Mes žinome, kad jūs patys esate biedni ir neturite duonos perviršio; bet mes taip pat žinome, kad jei kur patinka nelaimė darbininko šeimyną, biedniausi darbininkai pribus su pagalba daug greičiau, negu turčiai, kurie užsiima filantropija (geradarbyste).

“Mes atsišaukiame į visas Kom. partijas ir Raudonąsias Darbo sąjungas, į visas darbininkų organizacijas ir partijas, norinčias pagelbėti Rusijos žmonėms, kad tuojaus pradėtų darbą. Atėjo valanda pasirodyti, kam tarptautinis darbininkų klasės solidarumas yra tikrai frazė, o kam jisai yra tikrybė ir teisybė.

“Kiekvienas laivas su duona, atsiųstas darbininkų organizacijų į bado paliestas sritis, sudrutins Rusijos darbininkų pasiryžimą jų kovoje prieš bado. Tatai bus praktišku prirodimu kenčiantiems, kad jie nėra vieni sunkioj kovoje prieš kapitalistinį pasaulį, kuris nori pasipelnėti iš jų alkio, bet kad randasi ir savitarpinė pagalba tarptautinėj darbininkų klasės šeimynoj, kurios nariai dalinasi su savo draugais paskutiniu duonos kąsneliu.

“Į darbą, visų kraštų darbininkai ir darbininkės! Prie didžio darbo, kad ištiesiti ranką alkaniems Sovietų Rusijos žmonėms!” (“Times” New York, rugp. 2 d.)

Draugės, narės LMPS., ir visi susipratę darbininkai ir darbininkės, tatai yra mūsų pareiga ateiti Rusijos žmonėms pagalbon. Tiesa, ir mes esame neturtingi, bedarbės šmėkla daugeliui iš mūsų jau seniai

spaudžia savo kietomis rankomis, bet mes, ir tokiame atsitikime, turime dalintis pasakutiniu duonos kąsneliu su Rusijos vargdieniais. Mes turime parodyti jiems, kad mes ne tik žodžiais, bet ir **darbais** visur ir visuomet esame prisirengę arba laimėti, arba kristi sykiu su jais sunkioje kovoje prieš pasaulio kapitalą. Iki šiol mes rėmėme Sovietų Rusiją vyriausia tik žodžiais, šiandien gi turime pasirodyti darbais.

Lai neatsiranda nė vienos lietuvių kolonijos, kurioj mūsų draugės, bendrai su kitomis progresyvėmis organizacijomis, nesutvertų tam tikrus komitetus rinkimui aukų del badaujančių Rusijos žmonių. Draugės, mūsų švenčiausia pareiga visais galimais budais dalyvauti šiame dideliame darbe.

Sovietų Rusija tai yra šviesa pasaulio darbininkų judėjimo, rodanti kelią dirbančiąjam liaudžiai prie galutinio išsiliuosavimo iš po jungo alginės verguvės. Imperialistinės buržuazijos puolimas, ir iš vidaus ir iš lauko, gali užgniaužti tą šviesą, o tai būtų skaudžiausias smugis pasaulio proletariatui. Užgęsus tai šviesai, kruvinoji reakcija paleistų prieš darbininkų pirmąsias eiles (avangardą) visas žvėriškiausias savo spėkas ne tik Rusijoje, bet visam pasauly.

Tai ne mielaširdystės šičia yra reikalas, bet reikalas pareigos ir užduoties. Jei ne mes, tai kas kitas paduos savo ranką kitos šalies darbininkams. Kapitalistai tik tai ant tiek teiks Rusijai tos pagalbos, kiek jie matys, kad gali iš to pasitarnauti savo klasiniams reikalams. Tatai mūsų pareiga ateiti pagalbon Sovietų Rusijai.

Tegyvuoja tarptautinis proletariato solidarumas!

MUSŲ KELIONĖ Į ODESA

Max Barthel

Laukai aplinkui lygūs, gražūs; pravažiuojame ukę paskui ukės. Vinicoje mus priėmė su iškilmėmis. Vinica yra mažas miestelis, baisiai nukentėjęs nuo civilio karo, baltieji jį buvo užėmę net kelis kartus. Kada atėjo Galicijos kareiviai užsikrėtę tyfusu, tai išplatino tą ligą po visą miestą. Iš 50,000 miesto gyventojų susirgo 40,000, o numirė 5,000. Už tai, žinoma reikia kaltinti ir antantą. Buvo tada stoka medikalės pagalbos kovot su ta baisia liga. Per ilgą laiką gelžkeliai irgi prisidėdavo prieplatinimo limpančių ligų. Sovietų valdžia labai kovojo su nešvara ir brudu, bet buržuazija tyčia nieko nedarė ir dar pakenkė kitiems tame darbe. Vėliaus jų pasipriešinimas tapo sulaužytas ir prasidėjo dar didesnė kova prieš nešvarą. Vagonai tapo gerai išmazgoti ir išvalyti, stubos ir atskiri kambariai taipgi gerai išvalyti, o jei kas nenorėjo to daryti, tai buvo aštriai baustas. Kova prieš užsikrečiamas ligas beveik reikalavo tiek aukų, kaip ir kova prieš Krasnovą, Denikiną ir Lenkus.

Vinicoje buvo apie 60 dirbtuvių, daugiausia tabako išdirbystės. 24 jų ir dabar operuojamos, kitos tapo sunaikintos Lenkų, kurie taipgi išvežė ir mašineriją. Atsitraukdami Lenkai sudegino apie 6 kaimus Vinicos apilinkėj. Tuojuo po to, 18,000 valstiečių liuosnoriai stojo Raudonon Armijon, ir javų pristatymas Raudonai Armijai padidėjo 30 nuošimčių. Šiame mieste taip, kaip ir Kremensuge, gelžkelio darbininkai nutarė paskirt viso mėnesio algą kovai vakerinių šalių revoliucinių gelžkelio darbininkų, kurie sulaukė įvežimą amunicijos ir kariuomenės transportavimą Lenkams. Stoty aš kalbėjau su jaunu darbininku iš

vienos tabako dirbtuvės. Jis uždirba 500 rublių į dieną, bet svaras duonos, perkant rinkoj, atseina 150 rublių.

Tiltas per Bug upę yra medinis, geležinis tiltas guli supainiotas upėj. Netoli Žmerinka dideli plotai žemės užkloti skeletoais sudegintų vagonų ir mažų lokomotyvų. Lokomotyvų taisymo dirbtuvė Žmerinkoj buvo lenkų išsprogdinta. Stoty mus vienok priėmė, o kada apleidome, tai kazokai mojavo nuogais kardais atiduodami pagarbą.

Nuo čia prasidėjo kalnuoti laukai, a-

paugę lapuotais medžiais, o iš abiejų gelžkelio pusių derlinga gerai išdirbta žemė, daug vaisių ir gyvulių. Traukinys vežė mus Besarabijos parubežiu. Odesos apie linkė lygi, derlingas juodžemis, laukuose dideli pulkai buvolų, didelės kviečių dirvos, dideli plotai kukuruzų, saulegrīžių ir dynų. Aplinkui Odesą yra ukiai vokiečių kolonistų, kurie yra reakcioniausi valstiečiai. Vos įvažiavus miestą, patėmijome daug stubų sugriautų iš priežasties amunicijos eksplozijos—vokiečiai tuomet buvo Odesoj.

Jaunuolių Tarptautinė Diena Maskvoj.

Nuo mažosios gelžkelio stoties mes nesiskiria nuo Serati, nuo Milkič Jugoslavojaus pasukome link Juodųjų jurių. Paskraštys primena Neapolio jurių įlanką į atstovo, nuo Munzenberg Jaunųjų Komunistų Intenacionalo Centro Sekretoriaus Sorrento pusę. Mes nuėjome maudytis, ir neigi Bramater iš Bazelio, Bologno iš Romos, Jacob iš Stuttgarto ir Rosi iš Berlino. Jie taip pat nežymūs, kaip tie tuks-

tančiai, ką apsigyvenę pajury, tame žemiškam rojui, skirtumas gal but tik tame, kad Odesos darbininkai vyrai ir moterys yra daug gražesni žmonijos paveikslai, gražiau išaugę, ir moka geriau plaukti negu Cakaja arba Sadoul.

Mes praėjome pro gražią geltonumą nuogų žmonių jurių pakraštį ir irėmės mėlynosna jurėsna. Plakia ilgas siubuoiantis valtelių retežis, prie kurio ir mes prikimbame ir dainuojame revoliucines dainas. Kada grįžome atgal prie krašto tai mus sutiko didelis gražus laivas, ant kurio važiavo daug gražiai išaugusių vyrų ir moterų, išrodančių veik aristokratiškai, ir rodos nepaliestų revoliucijos. Vienas draugas mums sakė, kad tai buvo Odesos buržuazijos liekanos, ir kad negerai jog Duč, Nepaprastos Komisijos pirmininkas, leido išsprusti jiems per pirštus. Duč taipgi sutiko mus ir tikrino mūsų susijudinusį draugą, kad tai buvo Sovietų administracijos nariai.

Odesas yra Europos miestas ilgomis, gerai išvalytomis gatvėmis, gražiomis stubomis ir sodnais. Prieplauka veik visai apleista, vėrauzės uždarytos, ir blokada smaugė miestą. Kas trys valandos garlais vis plaukia jurėsna, kad patėmyti Francijos kruizerius ir ištirti minas. Kai kada girdisi arterelijos šuviai Wrangelo fronte, nes Wrangelis nori eiti Odeson. Lenkai taipgi yra budrus ir Rumanija siunčia savo šnipus. Odesos revoliucinio komiteto dienotvarky svarbiausias klausimas, tai militarinis klausimas. Pajury aš sutikau vieną draugą vokietį iš internacionalio regimento, kuris pamatęs Angeliką Balabanovą pasveikino ir pasakė jai, kad viena diena baltieji sušaudė 25 jo draugus kalėjime, bet nenužiuurėję jo.

Odesos trade-unijos tik ką paskyrė 500 darbininkų rinkti javus po kaimus. Bėgiu trijų dienų jie prisiuntė miestan 50,000 pu-

dų kviečių, po 63 rublius už puđą. Jie mano gauti 5,000,000 puđų. Jei mes tiek gausime," sakė unijų vadas Robinson, "tai karas su Lenkais bus daugiau negu laimėtas."

Odesa dar vis pilna kalbų apie italus, kurie prieš kelias dienas apleido prieplauką, išsivežė su savim grudų, 300,000 puđų, siunčiamų Italijon; tai buvo pirmas laivas kviečių, kuriuos Ukraina siunčia Vakaram. Italijos laivo kapitonas vaikščiodamas po Odesą gerėjosi jo gražumu ir pakratęs galvą linksmi prašneko: "Jie visuomet mums sakė, kad Odesa yra vagysčių ir žmogžudysčių miestas, kad mes neapsiginklavę negalėsime eiti per miestą, o dabar mes matome, kad mieste yra ramu; neturėsime jokio keblumo išvažiuoti su grūdais." Italai atvėžė daug medikalių ir chirurgijos instrumentų, vertės daugiau kaip miliono lirų. Quininas ir aspirinas, žinoma, nebuvo geriausios vertės, jau seni, užsilikę nuo karo, jie vienok buvo didele pagelba pavargusiai, kraujais apsiliejusiai šaliai.

Pasakos italams apie Odesą vistiek nebuvo grynas melas, tuo žvilgsniu Odesa įgijo beveik blogą reputaciją. Laike karo ir revoliucijos daugiau kaip 300,000 banditų buvo atbėgę čia. Tada kas tik išdrįsdavo išeiti ant gatvės vakare kaip 4 val., tai gaudavo apkraustyti kišenes. Iš buržuazijos buvo reikalaujama didelės kontribucijos; taip didelės, kad stambus vertelgos pradėjo streikuoti, uždarydavo savo krautuves ir dirbtuves. Vieną kartą mieste Birža buvo surengusi protesto mitingą, bet banditai pilnoj dienos šviesoje išvaikė mitingą, apkraustė vertelgoms kišenes ir paleido juos plikus bėgti gatvėmis.

Iš pradžios banditai atakavo vien buržuaziją, bet vėliaus jie pradėjo atakuoti ir Sovietus. Jie areštavo daug žymių komunistų; paskui pasiuntė deputaciją, kuri pareiškė išleisanti tuos, kurie buvo areštuoti reikalaujant jų išpirkimui miliono

rublių. Deputacijos nariai tapo sušaudyti. Tada banditai peiliais ir šautuvais rankose stėjo kovon. Sovietai pradėjo prieš juos reguliarią kampaniją. Jie vėl pasiuntė naują deputaciją, kuri pareiškė sekamai: "Duokite mums ramybę; mes norime tik prieš buržuaziją kovoti, jus irgi einate prieš ją."

Kaip tik tuo laiku atvyko iš Maskvos specialė komisija kovot prieš kontr-revoliuciją, sabotazą ir spekuliaciją. Šita komisija pradėjo darbą ir prieš banditus. Įvyko didelių susirėmimų, kuriuose tapo nušluota 20,000 banditų.

Vinickis, gerai žinomas jų vadas, tapo nušautas. Banditai grieždami dantimis komunistams grumojo: "Kada jus išvažiuodinėsit, mes šaudysime jus iš pečių." Bet kuomet komunistai keliavo, joks plėšikas nešaudė jų, nes neliko nei vieno. Kurie išliko gyvi kovoj, tai pabėgo vieni pas Denikiną, kiti pas Mahno, o dar kiti pas Wrangelį.

Trečio Internacionalo paminklas miesto sode stovi augščiau jurių. Po masinio mitingo, kuris atsibuvo prie šio paminklo, įvyko kitas susirinkimas dideliame Odesos teatre. Draugai rusai užtikrino mane, kad tas teatras yra vienas gražiausių visame pasauly. Kapitonas Sadoul buvo šiame susirinkime vyriausiu kalbėtoju, nes tada Francijos kruizieriai blokavo Odesą ir baronas Wrangelis, Francijos protega veržėsi Rusijon. Sadoul kalbėdamas atsisuko į tris francuzus delegatus Raimod Leferve, Vergnet ir Lepetit ir akyveizdoj Odesos proletariato pasmerkė Franciją už jos piktadarystę. Francija, sakė jis, yra viena didžiausių ir bjauriausių Sovietų Rusijos priešas, ji yra sostinė pasaulio reakcijos, samdytoja Lenkijos, kurios naudai ji siunčia oficerius ir kanuoles Varšavon. Francija, Wrangelio prietelka ir jo finansierius, ji aprupina Wrangelį pinigais ir ginklais.

Francija blokavo Odesą savo karo laivais, ji ardė prieklauką, ji bombardavo Kersoną.

Sadoul yra labai populiaris Odesoj, nes jis jau čia buvo pirmiausia, kuomet rengė jureivių sukilimus ant Francijos karo laivų. Jis tada sakė prakalbas kruizierio jureiviams ir jie iškėlė raudoną vėliavą apleido Odesą. Draugai francuzai (delegatai) atydziai klausė, o kada Sadoul užbaigė savo kalbą, jie visi pašoko ir kaip vienas pareiškė Odesos proletariatui, kad jie sugrįžę savo šalin darys viską delei proletarinės revoliucijos ir delei Sovietų Rusijos.

Tie trys francuzai draugai nesugrįžo Francijon. Jie keliaudami iš Archangelsko (važiavo slaptai į Norvegiją ant mažyčio laivelio) prigėrė Artiko vandenynė. Apie Leferve mums pasakoja, kad jis jau važiuodamas Rusijon išsireiškė jog labai bijas jurių ir mano, kad jam reikės mirti keliaujant jurėmis.

Šis teatras buvo apsuptas daug tūkstančių žmonių. Mažytė rusė mergaitė kabinėjos mums už kaklo ir bučiavo mus. Už kelių minučių jinai sėdėjo mūsų automobilių ir čiulbėjo kaip paukštelė. Naktis buvo šilta ir tyki, prožektorius švituriavo ant laivų prieklaukos.

Vertė Varguolė.

MOTERIS SOCIALISTŲ VADOVĖ

(Iš Japan Chronicle)

Naujai pastatytas mažas namelis, priemiesty nedidelio miestelio Omori miestelio, kur gyvena drg. K. Yamakawa, viena vadovaujančių Socialistų Japonijoje, su savo vyru ir mažu suneliu. Einant nuo stoties į namus praeini siauras, pilnas purvyno gatves. Prieš namus tęsiasi dideli ryžių plotai, kur ukės darbininkai užsiėmę sėjimu. Darbininkai vaikštinėja po purvyną

ir vandenį, kuris užsėmė laukus, basom kojom, kurių kelius tankiai uždengia dumblas, vienur kitur išpaudžia augmenį į minkštą purvyną bei tvarko vagas kitam sėjimui. Apie linkės labai tyli atmosferą pertraukė tarnaitė savo balsu kviečiančių mane eiti į vidų. Ji man pasakė, jog d. Yamakawa yra išėjusi ir sugrįž už dviejų valandų ir paprašė manęs palaukti. Aš sėdėjau mažam knygyne, ištaisytam svetimšalio skoniui, iš kurio matėsi laukai, kur darbininkai lengvu rytmu dirbo: vieni traukė vežimus, kiti sėjo, dar kiti taisė žemę. Aš apžiūrėjau knygyne. Jame radau knygą apie Lenino gyvenimą, parašytą, man rodos, Williamso, kurioj Pulkininkas R. Robins aprašo prityrimus su Komunistų vadų; kitą apie gyvenimą Trockio; braižinius ekonomijos ir sociologijos; knygą apie Socializmą kaip pasaulio judėjimą; ir veikalai K. Markso ir kitų.

Tuojaus įėjo į kambarį d. Yamakawa, sugrįžusi anksčiau, negu tikėtasi. Ji atrodo apie 30 metų amžiaus. Jos išsireiškimas yra rimtas, bet kartais persikeičia į jos simpatišką šypsmą; jos generalis skonis yra kaip kasdieninės Japonės, plaukai paprastai sušukuoti, su pilka ir žalia "kimona". Drg. Yamakawa pasiskubino paaiškinti, kad ji užinteresuota moterų judėjimu tik ant tiek, kiek jis yra dalimi generalės socialės revoliucijos. Ji klausė, ar aš pažinau bent kiek moterų judėjimo vadoves ir užklausė: "Ar jus pažįstate p. Hiratsuką?" Socialistų vadovė pranešė, kad ji mano jog p. Hiratsuka darbas gali turėti mažas pasekmes todėl, kad ji atstovauja tik vidurinėse klasėse moterų norus. Ji tęsė:

"Vidurinėse klasėse reformos yra bevertės darbininkų klasei, kaip klausei; aparty, p. Hiratsuka yra rašėja ir mažai žino apie darbininkų klasę, ir todėl aš manau, kad jos darbas nelaimės. Reformos apsivedimo įstatymuose ir bandymas gauti lygias

teises moterims Japonijoje yra dalis p. Hiratsuka grupės programos, apie kuri kalbėjome.

Drg. Yamakawa sakė, ji tiki, kad Socialistų judėjimo propagandos darbas, delei išlavavimo darbininkų klasės, idant apsigynus nuo kapitalistų, būtų daug vertesnis, negu p. Hiratsukės veikimas, pridurdama: "Moteris išsiliuosavimas ateis per išsiliuosavimą darbininkų klasės. P. Hiratsuka kovoja už feodalinį supratimą apie moterų vietą. Japonijoje, kapitalizmas dar nėra ant tiek išsivystęs, kad visiškai panaikinti daugelį feodalinių papročių, ypatingai liečiančių moterį ir namus. P. Hiratsuka atstovauja buržuojas moteris ir reikalauja buržuojinės laisvės delei moterų. Ji nieko neišmano apie darbininkų moterų psichologija."

"Bet ar p. Hiratsuka darbuojasi delei tų reformų per parlamentarines metodus?" aš užklausiau.

"Taip", atsakė d. Yamakawa, "bet reformos turi ateiti per visišką nuvertimą kapitalistų sistemos." Reformos, įvykdytos per parlamentarines metodus, ji mano, imtų labai ilgą laiką, ypatingai, jeigu Japonija būtų atskirta nuo viso pasaulio. Bet ji mano, kad Japonija yra labai jautri linkui išlaukinės įtekmės ir kad darbininkų klasė pradeda susiprasti ir kad ši klasė sparčiai kreipiasi prie socialistinio judėjimo pagelbos. "Rusų ir Vokiečių revoliucijos, kaip ir kiti judėjimai visame pasaulyje, padarė nepaprastą įtekmę ant darbininkų klasės Japonijoje. Jiems nereikia lygių teisių, bet socialės revoliucijos."

"Ką jūs suprantate sociale revoliucija?"

"Socialė revoliucija reiškia visišką permainą nuo kapitalistinės į socialistinę sistemą", atsakė Yamakawa. "Mes tikime, kad ji bus rami revoliucija", ji pridėjo. Žinoma, ji bus rami ir bekraujė, jeigu bur-

žuazija bus silpna ir darbininkų klasė tvirta." Aš paminėjau pageidavimą ramios permainos, į ką jinais atsakė:

"Musų siekinys tai nėra kraujo praliejimas, bet laipsnis taikos priklausys nuo valdžios ir buržuazijos."

Kalbant ir vėl apie moterų judėjimą, d. Yamakawa pasakė, kad kaikurie judėjimai yra tik žaislai; prisimindama apie p. Hiratsukos veikimą, jinais sakė, kad šis judėjimas esąs gimęs iš vadovės poetiško vaizdo ir kad pati p. Hiratsuka esanti turtinga ir garsi rašėja. Drg. Yamakawa praleidžia daug savo laiko priruošimui straipsnių bėgamuose klausimuose, kuriuos ji išaiškina pagal Socialistinį supratimą, del "Kaizo" ir "Kaisho" žurnalų. Vieną savo straipsnių ji parodė man, kuris buvo dalinai sulaikytas, kas tankiai atsitinka su jos raštais. Leidėjas buvo padavęs rašinių autoritetams, kad išvengus žurnalo konfiskacijos po išleidimui.

Kad sužinojus abelną supratimą apie Socializmą, aš pradėjau; "Socialistinėj tvarkoj nē vienas neturēs privatinēs nuosavybēs?"

"Viskas priklausys visuomenei", ji atsakė.

"Socialistinėj sistemoj, kaip ir kitose sistemos, reikēs prižiūrėti abelnai visų žmonių reikalus?"

"Taip", ji atsakė, "bus žmonių tiesioginis pasirinkimas atstovų, bet tai nebus parlamentarinė sistema, kokią mes šiandien žinome."

"Bet atstovai Socialistinėj sistemoj, nebus liuosi nuo klaidų. Atsitikime, jei jūs atrastumet savo atstovą netikusiu?"

"Tokiam atsitikime žmonės tuojaus atšauktų jį ir jo vieton kitą įstatytų", pasakė Socialistų vadovė.

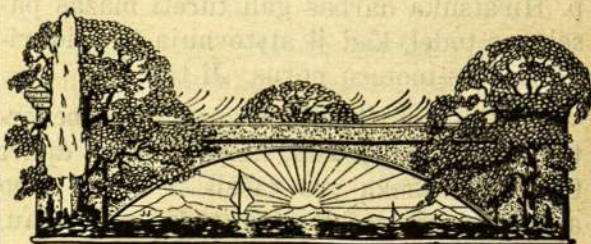
Aš jos klausiau, ar jinais mano, kad yra galima žmonės gyventi Socialistinėj sistemoj, kuomet didžiama žmonių dar tebe-

turi tvirtą nuosavybės instiktą. Drg. Yamakawa atsakė, kad Socialistinėj sistemoj visi bus pavalgę, apsirėdę ir turēs vietą gyventi, kad nebus noro turėti nuosavybę, delei kurios vyrai ir moterys aukauja geriausią, ką jie turi gyvenime.

Prieš argumentą, kad žmogaus pobudis turi buti perkeistas pirma, negu bus galima padaryti didesnēs permainos draugijoj, d. Yamakawa ragina, kad su visiška permaina į Socialistinę valdžią sentimentai ir norai žmonių taip pat radikaliai persikeis. Ji tiki, jog socialėj sistemoj, kur kiekvienas narys yra užtikrintas viskuo, ko tik jam reikia, noras turėti nuosavybės išnyks ir vieton to, tvėrimo impulsas bus svarbiausia pajėga ir inspiracija darbui. Ji pridėjo: "Socialistinėj tvarkoj visi dirbs, kaip artistas bei profesorius dabar dirba, t. y., delei to, kad jis savo darbą myli". Kas liečia mokslą, d. Yamakawa sakė, neturėtų buti prietarų bei specialio lavinimosi del valdžios, kaip yra tankiai matoma mokinimosi sistemos, kurios gelbsti tvėrti patrijotizmą svarbiausiu siekiniu, bet turi buti visa proga laisvam mąstymui; išvysčius laisvą mąstymą, "žmonės nebutų skerspainiuoti jų supratimuose delei baimės, kad neteks savo vietos."

"Kokis, jūs manote, yra augščiausias Socializmo siekinys?"

"Socializmo siekinys yra laisvė", atsakė d. Yamakawa, "jo augščiausia užduotis yra išliuosavimas žmonių."

“NETAUPUMAS”

Taupyk, o turėsi,—taip sako buržujai darbininkams, kai jie prisimena apie savo vargingą gyvenimą, sykais netinkamas nė šuniui.

Toks buržujų patarimas labai naudingas jiems patiems. Darbininkui kala smegeninėn sugalvotą priežastį skurdaus gyvenimo; kaip veidrodyj atmuša savo puikų, perteklingą gyvenimą;—to viso pasekmė, esą, vieno taupumas, kito ne. Ir tas sanprotavimas jau aiškiai atstumia darbininką nuo tiesioginės kovos, įrodo jam aplinkinį kelią prie gerbuvio, nors tas kelias yra vien vaidentuvėj, nieko bendra neturi su realybe. Gaudamas tokią algą, kad tik kaip nors palaikius gyvastį, darbininkas taupyti neturi ko.

Turčiui-darbininko parazitui—kas kita. Jam galima kalbėti ir apie taupymą ir apie kroimą begalinių turtų, kadangi jis gyvena svetimu darbu. Bet tas taupymas turi rybas: kas mažai gali apiplėšti visuomenę, darbo žmones, tas priverstas daugiau ir taupyti, mažiau sėti abiem rankom pinigų tušties dalykam, nes netobulinsi darbo įrankių—liksi kompeticijos įstumtas į darbo žmonių eiles. Gi augščiausiajai plutokratijai nepriseina del ekonominių sąlygų taupymas praktikuoti, jis tiesiog nenaudingas. Prisilupę turto iš darbo varguolių, jie abiem rankom sėja jį ant vėjo.

Psichologiniai jie turtų sijotojais liekas net jų etika to reikalauja, ir tas labiausiai išigalėjęs aristokratijos sluogsnuose. Imkim, pav., Rusų aristokratiją, kurią revoliucinė pagieža išvijo iš gimtinės, atidalino nuo turtų ir paskleidę po visą pasaulį Net tėvai nuo vaikų atskirti. Jų daugiausia yra Konstantinopoly, kur jiems gyvenasi, galima sakyti šuniškai. Darbininkai rodo, kad tie Rusų pabėgėliai-aristo-

kratai visą savo išvežtą turtą praleido į kelias dienas, visai nenumanydami, kas laukia ateity. Naturalis jų gyvenimas nė jokiū budu neaprubežiuoja godulystės. Prašvilpę paskutinį skatiką, atsišaukė į pasaulio turčius, kad jie duotų pagelbą. Jiem buvo suteikta šiokia-tokia pagelba ir reikalauja taupiau gyventi. Bet, kaip daviniai rodo, tas žodis nedavė tinkamo įrodymo, kad reikia taupiai gyventi: ta sušelpa aristokratija porą dienų gyveno didžiausiam pertekliui. Gi vėliaus, negaudami pagelbos, vyrai ėjo ieškot užsiėmimo: batus valant, cigaretes ar laikraščius pardavinėjant; moterys pasiduoda prostitucijos namuosna. Tokios augštos ypatos puola į didžiausį skurdą ir jiems nebebaisus ir bauriausias užsiėmimas. Tas parodo, kad jų psichologiją ir jų etiką nusako skambutis; tik vien jis daro “garsiomis, augštomis ypatomis šiaudadušius, kurie nevartoja savo proto.

Taigi yra logingas išvedimas: pats taupymas naturalis dalykas: jei šalyj yra didelis ko-nors trukumas, taupymas tų dalykų reikalingas; atskirai imant vieną grupę žmonių ir jų gyvenimo aplinkybes, galima žinoti, ar jiems taupumas reikalinga: darbininkui taupumas negalimas, nes jis perviršiaus neturi; buržuazijai, aristokratijai taupumas nežinomas, nes jie turi didelį turtų perviršių.

Gri-kis.

Mūsų Organizacijos Pamatą ir Uždaviniai

Visuomeniniam gyvenime, vis ir vis besikartoja nauji ir nauji klausimai. Vienas tų klausimų, kuris atkreipia į save daugiau atydos, yra *moterų klausimas*. Tą liudija besiplėtojantis visose šalyse moterų judėjimas.

Įvairiose šalyse moterų judėjimas turi skirtingus pobūdžius. Iki šiol daugiausia pasižymėjo moterų judėjimas del išga-

893573

vimo moterim lygias politines teises su vyrais ir del atidarymo mokyklos durų į visas mokslo šakas. Bet kokia gi nauda iš to darbininkei moterei, jeigu buržujės moterys turės progą pasiekti kokią profesiją arba užimti valdišką vietą. Tokie moterų judėjimai, kurie išskiria jas nuo abelos darbininkių klasės, yra vadovaujami vidurinės klasės moterų. Tokie judėjimai neturi jokios reikšmės delei didelės didžiūmos moterų.

Tikrasis moterų judėjimas — darbininkių moterų judėjimas vis daugiau ir daugiau plečiasi visuose kapitalistiniuose kraštuose neveizdint to, kad kol kas tiktai mažuma moterų teatsiliepia į jo pašaukimą

Darbininkės moterys negali veikti vienoj organizacijoje su poniomis, nes jų reikalai griežtai skiriasi nuo vidurinės klasės moterų-ponių reikalų, lygiai, kaip kad darbininko vyro reikalai yra skirtingi nuo darbdavio reikalų. Darbininkių moterų reikalai supuola tiktai su reikalais antros dalies darbo žmonių klasės, būtent darbininkų vyrų reikalais.

Darbininkė moteris kapitalistinėj galdynėj gyvena tokiose aplinkybėse, kurios varžo išsivystymą jos gabumų ir talento, todelei jos mintis tankiausia pasilieka tik apie puodus ir niekniekius. Tai priežastis, kodėl dauguma moterų užsiima vien tik kalbomis apie aprėdalus ir panašius dalykus.

Gamta uždėjo moterei speciališką funkcijas, per tai ji yra daugiau nerviška ir daugiau už vyrą atsidavus jausmams. Todel jos organizmas reikalauja nepaprasto prižiūrėjimo. Valstybė ne tik, kad turėtų tuom rūpintis, bet jinai turėtų prižiūrėti, kad kiekviena moteris, kaipo gimdytoja ir auklėtoja šeimynos, žinotų apie gamtos mokslus. Bet dabartinė valstybė

sutverta ne tam, kad rūpintis apie darbo žmonių gerovę, bet tam kad palaikyti juos prispaustais ir pavergtais, kad palaikyti kapitalo viešpatavimą ant darbo. Todel moterų žinojimas šioj srity yra taip siauras. Tam tikros aplinkybės sutveria tam tikras tradicijas—įpročius. Vienas iš tų įpročių yra moters nužemintas padėjimas. Moteris, gyvendama po jungu tokių tradicijų, tankiai nesipriešina savo pažemintam likimui.

Ne tik kad sykiu su darbininku vyru kapitalas išnaudoja ir darbininkę moterį, bet ji gyvenime susiduria dar su kitais klausimais. Nualinta fabriko darbu ir nuvarginta auklėjimu kudikių, darbininkė reikalauja padrašinio, kad pritraukti ją prie veikimo. Tą gali pasekmingiausiai atlikti darbininkių moterų organizacija.

Darbininkių moterų organizacijos vyriausias tikslas turi būti tame, kad įkvėpus darbininkių moterų miniom veikimo dvasią, kad pritraukus jas prie tikrojo abelno darbo žmonių judėjimo. Tokios organizacijos veikimo pamatas turi būti darbininkė moteris; tokia organizacija turi skelbti moterų klausimą grynai darbininkiškoj dvasioj.

Tarpe lietuvių darbininkių moterų Jung. Valstijoje, Lietuvių Moterų Progresyvis Susivienijimas Amerikoje kaip tik yra tokia organizacija, jos veikimo pamatas yra darbininkė moteris.

Mūsų lavinimuosi vakarėliuose turi buti gvildenama L. M. P. S. A. tikslas taip, kad kiekviena narė žinotų ir galėtų kitom pasakyti, kad šios organizacijos siekiai yra tame, kad budinti veikimą darbininkių moterių miniose grynai darbininkiškoj dvasioj, o ne vien tik kaipo moterų klausimą.

Kad pasiekti lietuvių darbininkių mi-

niais ir daugiau pačiom prasilavinti, kad vykinti gyvenime savo pabrėžtus tikslus, mes leidžiame mėnesinį laikraštį "Moterų Balsą". Tai vienintėlis laikraštis Amerikoje, pašvęstas lietuvių darbininkų moterų reikalams. Draugės, rūpinkimės dar daugiau išplatinti "Moterų Balsą". Kuopos, kurios turi daugiau pinigų, užsisakykite kuodaugiausia "Moterų Balso" pavienių numerių ir, jeigu negalite visus išparduoti, tai dalinkite moterim veltui. Ypač laike agitacijos savaitės stengkimės surinkt daugiau prenumeratų. Kuopos bei rajonai darykite parengimus ir pelną skirkite "Moterų Balsui". Rinkime aukas, kur tik galime. Nelaikykim savo izde pinigus, bet aukokime "Moterų Balsui", lai tie pinigai neša naudą. Atsiminkime, draugės, kad "Moterų Balsas" yra darbininkų laikraštis ir jo leidimas priklauso nuo mūsų visų veikimo. Gavimui pinigų jis neturi kitokių šaltinių. - Mūsų neveikimas, tai mūsų didžiausias priešas, kurį mes turime pergalėti. Parodykime, kiek daug mes galim pasidarbuoti "Moterų Balso" naudai.

M. Undžienė.

IŠ MOTERŲ JUDEJIMO

Australija. Amatų Unijų Taryba Viktorija valstijoje reikalauja valdžios, kad būtų pagerinta moterų darbininkų padėtis ir jas paliečiantys įstatymai. Reikalavime sakoma, kad sunkios moterų darbininkų sąlygos labai atsiliepia ant moterų sveikatos ir gimdymo kudikių. Reikalaujama moterų darbininkų darbo sąlygų pagerinimo; kad moterys dirbančios tuos pačius darbus su vyrais būtų ir lygiai su vyrais apmokamos. Tame pačiam reikalavime taip kalbama ir apie vaikų darbo aprubežįvimą. Smerkiama žemiaus 16 metų vaikų darbas.

Rusija.—Rusijos moterys žymiai pradeda kilti. Carizmo laikais buvę vergų vergėmis, dabar jos umai kila ir veikia kartu su vyrais. Daugelis jų išrenkama net ir į sovietus. Ypatingai Varonežo gubernijoje išrinkta daug moterų į Sovietus. *Minija.*

VAIKŲ DRAUGIJELĖS

Šis klausimas mūsų gyvenime užvis labiausia yra apleistas. Vaikų draugijelės iškilo beveik pačios savaimi, be jokių apkalbėjimų, tarimų ir be tam tikrų planų.

Beveik visi pirmeiviai gerai žino ir supranta, kad dabartinėse, kapitalistinėse mokyklose nepamokina užtektinai mūsų vaikučius protauti. Atbulai, dar sugadina jų jaunutį protą. Lenkia juos, pakol gali palenkti, daugiau prie kvailysčių, negu prie realio gyvenimo. Kapitalistų ir yra tikslas paskandinti visą jaunuolių energiją kvailame "sporte". Kapitalistiniai auklėtojai ir jų įstaigos davė jau gana daug blogų rezultatų. Pabaigę pradinę mokyklą, jaunuoliai paliekami be jokio kelio, be jokios organizacijos. Berniukams atviros durys į visokius "pulruimius", per kuriuos jie įžengia į "gemblerystę" ir daina iki to laipsnio, kad pilni kalėjimai užpildyti tais jaunystės žiedais. Čia kyla klausimas, katra gi motina sutiktų gimdyti sūnus ir auklėti juos del kalėjimų? Man rodos, nei viena motina to negeidžia del savo kūdikių. O vienok taip yra. Tai vis kapitalistinių auklėtojų ir jų įstaigų išdavas. Mergaitės taip pat paliktos be jokio kelrodžio ir pasirengimo prie tikrojo gyvenimo. Jos nuolatos mėgina seksti vien kapitalistinę literaturą, kuri garbina ir kelia į padanges jaunikaičius "sportus", jos tiktai ir laukia kada gaus progą kad ištekėti už kvailo "sporto". Mergaitei duodama matyt tiktai nuolankumai ir roma-

nai. Tarsi ateity jos gyvenimas ir susidės tik vien iš romansų.

Aplinkybės taip susidarė, kad šitas sunkus, bet būtinais reikalingas darbas kliuvo L. M. P. S. Vaikų draugijelės, esančios ir naujai tebetveriamos, randasi po priežiūra L. M. P. S. kuopų. Taigi ir yra būtinu reikalu padaryti tas vaikų draugijėles sėkmingomis, padaryti veikimą našiu ir naudingu ateičiai. Kadangi tos draugijelės patampa net mokyklėlėmis, o pamokinimui neturime nei vieno rankvedėlio, tai ir matosi didelis trukumas tame darbe L. M. P. S. Vaikučius palaikome organizuotus tik tol, kol jie biskį paauga. Bet apie jų prisirengimą prie augusių darbininkiškų organizacijų beveik nei negalvojame. Tankiausia vaikučiai mokinami dainų, žaislų ir teatrų, tarsi ateities gyvenimas tik ir bus vien iš teatrų. Ne, brangios draugės, ateityj taip pat reikės protauti, ypatingai, pasiliuosavimas darbo klasės iš alginės vergijos reikalaus galinų ir skaitlingų organizuotų darbo minių. Atminkime, kad šiems jaunuoliams prisieis atlikti didžiausias darbas kapitalistinės valstybės nugalėjime ir panaikinime klasių.

Mūsų gadyne ikišiol, tai buvo gadyne tobulinimo teorijų ir skelbimo klasų kovos. Šiandien eina griežta kova už panaikinimą klasių. Taigi L.M.P.S. užduotis yra ta-me, kad sutvarkyti vaikučių draugijėles bei mokyklėles taip, idant prirengus darbininkų klasei protautojų ir įskiepijus mūsų jaunuomenei tą idėją, jog yra reikalinga darbininkams susiorganizuoti del nuvertimo kapitalistinės sistemos. Todel, kelkime šį klausimą spaudoj, kuopose, konferencijose ir suvažiavimuose.

Mano supratimu, mūsų užduotis yra leisti LMPS. valdyboms surasti asmenį, kuris pagamintų tam tikrus vadovėlius, kurie išlengvo vaikučius suprantamai vestų prie klasinio susipratimo.

Pagaliaus, mano supratimu, šisai degantis reikalas yra galimu išpildyti, parupinant rankraštį vaikučių draugijėlių mokyklėlėms. Kelis kartus buvo plačiai parašyta pačiame "Moterų Balse" apie Sovietinės Rusijos vaikučių sėkmingą mokinimą. Taipgi pastebėjau "Soviet Russia" žurnale, kad ten jau yra budai ir rankvedėliai, kame jaunuoliai gali surasti kelią į šviesesnę ateitį. Kadangi susinešimai su Rusija sunkūs, tai gal iš ten būtų galima gauti del rankvedėlių vaikučių mokyklėlėms medžiagos. Aš manau, kad mes, visos LMPS. narės, turėtume pasidaruoti ir surinkti reikalingą sumą pinigų del to rankvedėlio.

Kaip jūs norite taip svarstykite, draugės, bet man esant LMPS. Literatūros Komitete, nuolatos gaunu laiškus su paklausimais, kur gauti vaikų mokyklėlėms vadovėlius. Taigi, nemeskime šį klausimą į gurbą, bet svarstykime jį ir bandykime surasti budus jo sėkmingam išrišimui.

A. Stikliūtė-Vikšrienė.

ATSIŠAUKIMAS

L. M. P. S. Kuopom ir Kitom Simpatizuojančiom Organizacijom

Kovojant per keturis metus su begalo sunkiomis aplinkybėmis-karu, blokada irtt., šiandien Tarybų Rusiją patiko vėl didelė nelaimė. Iš priežasties didelių šios vasaros karščių Pavolgės srityj išdegė javai, išdžiuvo upeliai ir neliko maisto nei žmonėms, nė gyvuliams. Neėsans pašaro gyvuliai gaišta. Žmonės pajuto bado šmėklą stovint prieš akis. Daugybė pradėjo kristi nuo choleros ir kitų ligų.

Per keturius metus Tarybų Rusija energingai gynė revoliucijos laimėjimus nuo įvairių kontr-revoliucionierių Kolčakų, Denikinų, Semionovų, Wrangelių ir kitų, kurių užpakalyj stovėjo talkininkai. Tad aišku, jog kuomet fronte buvo sutraukta

milionai darbininkų, Tarybų Rusija negalėjo vesti intensyviai agrikultūros darbą ir dabar užėjus sausmečiui jie turi badauti.

Rusija šaukia pagelbos. Reikia tuoju 1,000,000 tonų maisto ir tiek pat tonų javų rudens sėjui. Viso pasaulio susipratę darbininkai griebiasi už darbo. Visur jau prasidėjo aukų rinkimas. Visur steigiasi komitetai.

Sujudo ir buržuazinė spauda. Ji tuoju pasinaudojo proga ir pradėjo skleisti perdėtas žinias, kad Rusijoje sukilimai prieš Tarybų valdžią ir tt. Jie visais galimais būdais darbuojas, kad tik kaip nors sukėlus kontr-revoliuciją. Jie buk tai "atjausdami" tai nelaimėi irgi "sukruto" ir pradėjo svarstyti apie teikimą "pagelbos" Rusijos badaujantiems. Jie po priedanga žmoniškumo daro išlygas Tarybų Valdžiai pagal kurias teiks "pagelbą". Ponas Hooveris, galva Amerikos šelpimo Administracijos pastatė savo išlygose įvairių politinių sąlygų. Tos sąlygos yra tokios, kad Rusija turi stovėti visai nuošaliai, kuomet jie ten darbuosis. Priegtam buvo reikalavimas paliuosuoti politinius kalinius. Amerikos darbininkai gerai supranta ir nereikalauja to visko, ką buržuazija nori. Tie politiniai kaliniai Rusijoje buvo šnipai, kurie darbavosi, kad sukurstyti ugnį Tarybų Rusijoje. Čia Amerikos kalėjimuose šimtai politinių kalinių, bet apie tuos savo išlygose p. Hooveris nieko neužsimena. Tas visas jų "pagelbos" teikimas ir taip vadinamas "žmoniškumas" yra niekas kitas, kaip tik noras po priedanga labdarystės pasinaudoti proga ir išvystyti kontr-revoliuciją. Tas yra jau ne pirmas atsitikimas, kur panašiu būdu buvo sukurstyta kontr-revoliucija. Tas buvo daroma laike Amerikos Raudonojo Kryžiaus teikimo pagelbos Vengrijoje, Austrijoje ir kituose kraštuose.

Tarybų valdžia gerai supranta tų po-

nų siekius ir štai darant sutartį su Amerikos atstovu Brown, Litvinovas pasakė: "Mes džiaugsmingai priimsime grynai humanitarinę pagelbą, kokia bus mums teikiama. Bet į kiekvieną pasikesinimą imti nuo Tarybų vyriausybės ypatingų teisių arba jos galės, mes atsakysimė negalima." Veikiausia, kad buržuazija atsisakys "gelbėti", kuomet matys, kad Rusija nepasiduos jiems.

Todel mes darbininkai neprivalome laukti kol buržuazija nuspręs, bet privalome griebtis už darbo, kad Rusija galėtų pergyventi tą nelaimę. Mes negalime išvien su jais kovoti, tai bent ištieskime jiems savo draugišką ranką, bent savo sunkiai uždirbtais centais dalinkimės. Skubinkimės draugai ir draugės, nes kiekviena pravilinta diena gali sunkiai atsiliepti ant kovojančių draugų likimo. Užjaučiančios Rusijai draugijos ir pavieniai bei pavienės ypatos atlikit savo pareigas.

New Yorke ir kitur jau susitvėrė tarptautiniai ir tautiniai komitetai šelpimui Rusijos. New Yorko komitetas bus centraliniu komitetu, o kitur tik bus įkurti skyriai. LMPS. Pildomasai Komitetas paskyrė ypatas, kurios tam N. Y. komitete atstovauja mūsų organizaciją. Tas komitetas vadinas "Friends of Soviet Russia" (Tarybų Rusijos Draugai). Komitetas jau pradėjo darbą. Rengia susirinkimus, spausdina atsišaukimus, tveria skyrius ir tt. Visi surinkti pinigai eis tiktai Rusijos šelpimui. Išlaidos, kurios pasidarys vedimui agitacijos, bus padengtos iš kitų šaltinių.

Mes LMPS. Pildomasai Komitetas kviečiame visas mūsų kuopas ir mums pritariančias organizacijas tuojaus stoti į darbą rinkime aukų. Rengkite tuojaus masinius susirinkimus bei kitas pramogas. Atsiliepkime į badaujančių šauksmą!

Kadangi D. N. Y. D. Sąryšis sutvėrė Lietuvių skyrių ir tas skyrius yra nariu

“Friends of Soviet Russia”; todėl Lietuvių draugijoms, parankumo dėlei, patartina siųsti aukas per šį skyrių. Čekius rašykite “Friends of Soviet Russia” vardu ir siųskite R. Mizarai, sekretoriui, 455 Grand St., Brooklyn, N. Y. Kurios draugijos nori gauti pinigų tiesiai į “Friends of Soviet Russia” šiuo antrašu A. S. Broms, 201 W. 13th St., New York, N. Y.

L. M. P. S. Pild. Komitetas.

L. M. P. S. Agitacijos Savaitė

Ši metą įvyksta penkta iš eilės Agitacijos Savaitė. Šios savaitės tikslas yra paskleisti kuodaugiausia agitacijos moterų darbininkių tarpe.

Kaip kitose organizacijose, taip ir L.M.P.S. vasaros metu apsjreiskė neveiklumas. Apart išvažiavimų ir piknikų, veik niekas nėra rengiama. Apsistojus veikimui, narės sutingsta ir į susirinkimus netaip skaitlingai susirenka, kitos visiškai pamiršta ateiti.

Draugės, ši rudenį mes turime pradėti veikimą sparčiau, negu kada nors pirmiau. Mūsų organizacijos tikslas ir siekiniai labai platus ir už juos veikiant niekuomet nepristigsime darbo. Kad atlikti bent dalį mūsų užsibrėžtų darbų, mes neprivalome sugaišti nė valandėlės.

Mes turime atminti, kad drauginiam gyvenime įvyko daug permainų. Moterų armija industrijoj didinasi kiekvieną dieną, ypatingai pastaruoju laiku jų skaičius labai padidėjo. Nepaprasta bedarbė, streikai ir algų kapojimas verčia darbininkus pamąstyti apie savo reikalus ir noroms nenoroms jie yra priversti stoti į revoliucinių darbininkų eiles ir kovoti, kad palaikius gyvastį. Vienas baisiųjų dalykų, tai kūdikių darbas, kuris taip sparčiai užima vyrų ir moterų vietas. Jauni kūdikiai, kurių vieta mokykloj ir tyrame ore, uždaryti tvankioj, purvinoj dirbtuvėj, vis dėl kapitalistų godumo, dėl jų pelno. Mat, kūdikiams nereikia mokėti tokios algos, kurių suaugusieji reikalauja už tą patį darbą.

Kodel taip? Į šį klausimą kiekviena susipratusi moteris jau surado atsakymą. Todėl kad darbininkų klasė tamsi, nesupranta savo reikalų ir nemoka savęs apginti. Taigi, mūsų susipratusių moterų pareiga eiti į tas minias darbininkų ir darbininkių ir skleisti tarpe jų su-

sipratimą žodžiu ir raštu. Sesutės, imkitės už darbo, nes nuo jūsų noro ir susipratimo priklausos jūsų ateitis.

Užėjus bedarbiai, nė viena draugė bei draugas neprivalo nusiminti ir nuleisti rankas. Taip neturi būti. Nedarbo laikas turi būti mūsų darbymetė, nes tuomet lengviausia prieiti prie darbininkų. Jie jau tiesioginiai paliesti būna šio netikusio surėdymo ir gyvenimo, būna priversti jieskoti išėjimo iš to skurdo. Čia kaip tik tai mums ir yra proga prieiti prie tų darbininkų su savo agitacija.

Ta dalis darbininkų, kuri sekė socialpatriotus, tuos karo garbintojus, pradeda matyti, kad tie puikūs obalsiai, kariaut už demokratiją, ir pasiliko obalsiais. “Demokratija” yra tik turtingiems ir jų pakalikams.

Draugės, visos kaip vienas kūnas stokime prie darbo ši rudenį ir agitacijos savaitėj pasirodykime, kad mes esame realės kovotojos. Už darbininkų klasės išsiliuosavimą. Per tą savaitę kiekviena kuopa turi būtina surengti prakalbas, paskaitas bei kitokius parengimus.

Neužmirškime savo knygų ir “Moterų Balsu”. Ypatingai agitacijos savaitėj užsidėkime sau pareigą parduoti kuodaugiausiai knygų ir pavienių numerių “M. B.” Taipgi lai kiekviena narė gauna po vieną naują skaitytoją “Moterų Balsui”.

Tegul neliks nei viena moteris nesupažindinta su L. M. P. S. ir jos mieriais.

Draugės, dirbkime visos dėl geresnės ateities!
J. Bondžinskaitė.

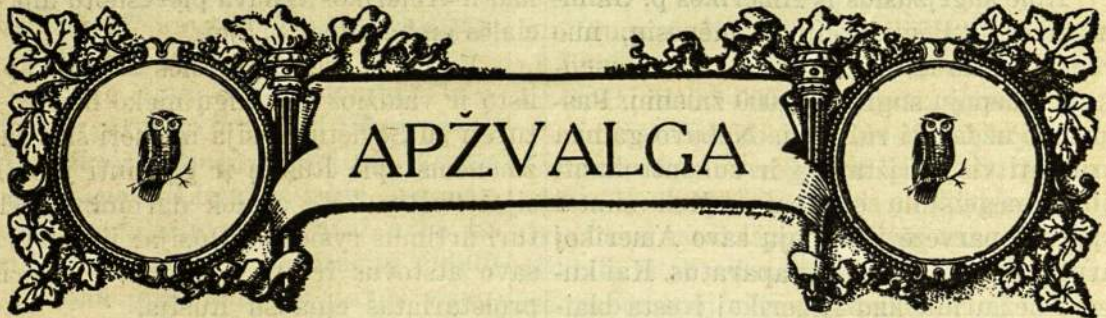
DR-O KAŠKIAUČIAUS AUKA TARYBŲ RUSIJAI

Neapsiriksime pasakę, kad iki šiol dar nei vienas lietuvis profesionalas nėra taip pasižymėjęs rėmimu proletariato reikalų, kaip kad gerbiamas Dr. Jonas J. Kaškiaučius, iš Newark, N. J.

Kas metai jisai po kelis sykius aukojo mūsų laikraščiams ir kitoms įstaigoms, ginančioms darbininkų reikalus. Nelabai seniai jis išdalino virš \$1,000 dolerių parėmimui mūsų spaudos. Bet to neužtenka. Matydamas reikalą rėmimo Pavolgės gamtos nuskriaustų gyventojų, kuriuos remiant stiprės Rusijos proletarinė revoliucija, Dr. Kaškiaučius prisiuntė \$1,000 tam tikslui!

Tai yra auka, kokią retai kas suteikia, kokios dar nei vienas lietuvis profesionalas nėra parodęs.

RUSIJOJ NĖRA BETVARKĖS

Kuomet giedros nudegintoj Pavolgės srityj prasidėjo badas, tai Sovietų Rusijos priešų spauda pradėjo skleisti daug melagingų žinių apie "didelę betvarkę" ir "sumišimus" Rusijoje. Kapitalistų laikraščiai pradėjo leisti paskalas, kad Rusijoje didžiausia betvarkė, kad žmonės šimtais tukstančių bėga iš Rusijos į vakarines šalis ir tt. Tątai, žinoma, yra netiesa. Pirmiausia Rusijos laikraščiai pranešė, kad tos žinios yra melagingos. O dabar kai kurie žmonės buvę Rusuose tątai paliudija. P-lė Ellen C. Wilkinson, kuri buvo nuvykus Rusijon kaip atstovė Anglijos moterų unijosių, sugrįžus Anglijon, laikraštij "Manchester Guardian" užginčija tą betvarkę. Jinai sako, kad badas buvo daugiausia tose vietose, kur Wrangelio kariuomenė buvo užėmus laike to kontr-revoliucionieriaus avantūros. Ji taipgi sako, kad bado paliesto srityj žmonėms duodama pagelba ir ten nėra jokios betvarkės. Ji sako, kad visos pasakos apie pulkus žmonių keliaujančių iš Rusijos į vakarus yra niekas daugiau kaip tiktai fantazija. Nieko panašaus nebuvo ir nėra. Ji sako, kad rusai darbininkai gerai žino, jog Lenkija nubankrutinus, jie žino, kad buvo didelė klaida ten bėgti, nes ten irgi alkanų žmonių pilna.

Žinoma, niekas nebandys užginčyti, kad Pavolgės srityj stoka maisto ir daugelis žmonių badauja, bet betvarkės ten visai

nėra. Rusijos žmonės žino, kad Sovietų valdžia deda visas pastangas gelbėti badaujantiems, tai jie ir vargdami, badaudami stoja su savo valdžia, nedaro jokios šalys betvarkės.

AMERIKIETIS APIE RUSIJĄ.

Tik-ką sugryžęs iš Rusijos, liberalų sąvaitraščio "Nation" redakcijos narys, Lewis S. Gannett rašo tame laikrašty savo įspudžius. Čia paminėsime tik kai kuriuos dalykus, kas nebuvo paliesta kitų aprašymuose ir pasakojimuose.

Ponas Gannett sako, kad Rusijoje yra daug amerikiečių dirbančių valdžios įstai-gose įvairius technikinius darbus. Taipgi yra darbininkų organizacijų atstovų. Amerikos "valdžia"—sako Gannett—"gali atsinešti link Sovietų valdžios taip šaltai, kaip ji nori; Amerikos žmonės vistiek turi gerą savo atstovybę sostinėj raudonos vėliavos respublikos."

Gannett sako, matęs daug amerikiečių ir kalėjime. Veik visi jie kaltinami šnipystėje. Jų padėtis kalėjimuose gera. Apie tai Gannett sako: "Rusijoje nebus nieko panašaus į Deer Island ar Detroito areštus, netgi nieko panašaus į puolimą Rusų Liaudies Namo, ant East 15-tos gatvės New Yorke. Klaidų įvyko ir Maskvoje, bet iki šiol nebuvo nieko panašaus Palmerio puolimams (raids)."

Apie sugrįžusius iš Amerikos p. Gannett sako: „Bėgiu keturių mėnesių, nuo gruodžio 1920 m. iki kovo 1921 metų, vientik per Liepoją sugrįžo 15,000 žmonių. Pasukui tapo uždaryti rubežiai. Nebuvo galima aprupinti visų grįžtančių ir sukontroliuoti įėjimą negeistinų elementų. Keli šimtai grįždami parvežė į Liepoją savo Amerikoj darytus naminių bravorų aparatus. Kai kurie jų nežiurint, kad Amerikoj įvesta blai-vybė, buvo iš papročio girtuokliai. (Beje, Rusijoje yra tikra blai-vybė. Per visą mėnesį Maskvoj aš nemačiau nei vieną žmogų apigirtį.) Visus grįžtančius nebuvo galima taip greitai aprupinti namais, valgiu ir pristatyti prie darbo. Nes jie norėjo kuogreičiausia pamatyti savo šeimynas, gentis ir greit pasiskirstė po visą šalį. Kai kurie jų važiuodami Rusijon manė, kad ten medus upeliais plaukia darbininkams, vėliaus, žinoma, buvo labai neužganėdinti.“

Kad buvo tokių, kurie važiavo ten įieškoti medaus upelių, o ne padėti Rusijos darbininkams kovoti su kontr-revoliucija ir sunkia padėčia, tai dabar jau matosi. Keli tokie jau rašinėja laiškus ir guodžiasi, kad ten irgi reikia dirbti, kad mėsos nėra ir tt.

Žinoma, nevysi nuvykusieji Rusijon yra tokie žmonės. Daugelis važiavo ten pagelbėti darbininkams kovoti; jie žinojo, kad jų laukia sunkus darbas; tie ir dabar dirba pasišventusiai. Gannett sako matęs ten pačių amerikiečių dirbančių su pasišventimu. Niekina Rusiją tik tie, kuriems rupi tik savo gerovė, ne visos darbininkų klesos.

Baigdamas Gannett sako: „Oficialė Amerika, biznio Amerika, didžioji Amerikos dieninė spauda, neturi atstovybės Rusijoje. (Rusai visai nenorėjo įsileisti ir senatorių France.) Bet darbininkų klesos Amerika turi savo neoficialę atstovybę visur, ir žmogus jauti, kad Amerikos širdies plakimas tikrai jaučiamas Maskvoj, lygiai kaip

kad ir Amerikos veliava plevesuotų ant oficialės ambasados Rusijoje.“

Vadinasi, nežiurint šios šalies kapitalistų ir valdžios pastangų nieko bendro neturėti su Sovietų Rusija meluoti šios šalies žmonėms apie Rusiją ir gązdinti juos Rusijos „betvarke“, vistiek darbininkų klesa turi artimus ryšius su Rusija; ji turi ten savo atstovus ir tt. Susipratęs Amerikos proletariatas eina su Rusija.

KUR EINA IŠ TAMSIŲ DARBININKŲ SURINKTI PINIGAI?

Vienas po kitam atvyksta iš Lietuvos tai klerikalų, tai tautininkų sriovės politikierius, buožių valdžios agentai ir monija iš šios šalies nesusipratusių darbininkų centus ir dolerius vis del „labo“ Lietuvos. Kur tie pinigai dingsta, kas jais pasinaudoja — tie skurdžiai, paskutinius kiti nuo dušios grašius atiduodami, nė nepagalvoja.

Mes atkartotinai aiškinome darbininkams, kad tie jų kruvini centai yra panaudojami del buožių valdžios sutvirtinimo, del nupirkimo naujasnių ir geresnių kanuolių ir šautuvų, idant šaudyti Lietuvoje susipratusių darbininkus, del palaikymo įvairių įstaigų, kurių vienintėlis siekimas, kad mulkinti, tamsinti, darkyti Lietuvoj vargdienių protus. Šiandien apie tai atvirai kalba jau ir tautininkai: jie prisipažįsta ir ragina, kad reikia rinkti aukas neva Lietuvos labui, bet juos galima sunaudoti visai kitokiems siekiniams. Mat, kuomet nesusipratusiems darbininkams įkalama į galvas, kad Lietuva, „laisva“ Lietuva, „nepriklausoma“ ir „demokratinė“ Lietuva ištikrųjų grius, jei Amerikiečiai neparems jos finansiniai savo aukomis, tokiu budu vargdieniai ir atiduoda savo centus tiems sukčiams, mekleriams, parazitams.

Štai „Vienybės“ ((No. 64) redakcinia-

me straipsnyje "Spauda ir Organizacija—Lietuvos vilties" ką sako apie surenkamąsias Amerikoje aukas:

"Lietuvoje eina dabar stambūs laikraščiai. Yra gerų davinų, kad jiems pagelbėjo Amerikoje esančios partijos, kurios rinko aukas neva Lietuvos labui, bet pasukui perkeitė... "Lietuvos kulturai, arba savo partijos spaudai ir organizacijų didinimui. Tuomi įgija daugiau įtakos visuomenėj, ir dasigauna į valdžią. Matote, kaip svarbu.

"Amerikoje gyvenanti lietuviai, kurie yra iš tautiniai-liberalės sriovės turėtų šitą, veikia suprasti ir pradėtų imti praktikon.

"Reikia, anot gemeopatų: panašuma panašų gydyti. Jeigu viena dalis mūsų visuomenės save stiprins aukomis, ir viliugingu budu jas surinkę neva Lietuvos labui, paveda savo partijoms, tai reikia ir liberalų sriovei to budo imtis". (Mūsų pa-braukta).

"Vienybė" šičia tą viliugingą budą rinkimo aukų, matyt, primeta klerikalams, bet paskutiniame ištraukos straipsnyje aiškiai ir atvirai raginama tos pačios priemonės griebtis ir liberalų (tautininkų) sriovei. Vadinas, sulyg "Vienybės" liogika, jeigu klerikalai viliugingu budu renka iš lietuvių darbininkų pinigus, tokiu budu ir tautininkai turi naudoti tą patį viliugingą budą. Šitame klausime "Vienybė" reikia pagirti už atvirumą, nes tas gal ne vienam darbininkui atidarys akis. Mes norime pridėt tiktai tiek, kad ir iki šioliai abidvi sriovi—klerikalų ir tautininkų—rinko iš darbininkų aukas ir sunaudojo juos arba kanuolių gaminimui prieš Lietuvos darbininkus, arba palaikymui kleriko-tautinės spaudos del apmuilinimo akių darbininkams.

Amerikos lietuviai darbininkai turi vyti laukan iš savo tarpo tuos buožių agentus, kurie atvyksta Amerikon aukų rinkti.

SUGRĮŽO PAS SAVUOSIUS

Chicagos lietuvių social-išdavikų organe tilpo Anupro Karaliaus laiškas — "vieša išpažintis" — ir vėliaus straipsnis, kuriuose Karalius niekina Rusiją, Trečią Internacionalą ir vergiškai giria Grigaičio nusistatymą prieš Sovietų valdžią. Kad Grigaičiui tatai labai patinka, tai nereikia aiškinti. Politiniam bankrutui, kurio įtekmė visuomenėj visai nusmukus, kurį net jo redaguojamo laikraščio piknike darbininkai nušvilpė nuo estrados neleidami jam nei pradėti prakalbos, tokis pagyrimas negali nepatikti; juo labiau iš tokio žmogaus, kuris pirmiaus dargi nudavė esąs kairiuoju. Delto Grigaitis labai giria Karalių, vadina apsišvietusiu žmogum, laikraščių bendradarbiu ir tt.

Nors Karalius buvo prisiplakęs prie revoliucinių darbininkų organizacijų ir nudavė ištikimu darbininkų klesos reikalams, bet jo "atsivertimas" mus nei kiek nenustebina. Tatai dabartiniu laiku nenaujiena. Darbininkams prisieina vesti kovą labai sunkiose sąlygose. Pasinaudoti-turėti lengvą gyvenimą, išsidirbti didelę karierą dabartiniame darbininkų judėjime netik lengva, bet veik visai negalima, nepastčius save pavojun. Darbo yra labai daug, ir sunkaus darbo, o ypatiškos naudos labai mažai, arba nei jokios. Delto visi tie gaivalai, kurie buvo prisiplakę prie darbininkų organizacijų grynai ypatiškais išrokavimais, dabar apleidžia susipratusių darbininkų eiles. Jie buvo tik iki tol, kolei į vadus buvo žiurima išaugšto, kolei jie buvo privilegijuoti žmonės ir jokių nemalonumų nesusitkdavo.

Anupras Karalius buvo vienas tų, kurie prisiplaka prie darbininkų organizacijų, tik delei savo ypatiškos naudos. Nuo pat pradžios jis dėjo dideles pastangas, kad kaip nors tapus vadu. Visuomet be saiko girdavosi, visus kritikuodavo. Buvo

net paskelbęs, kad jį kokios tai mokyklos studentai sumušę "už gynimą darbininkų reikalų". Mat norėjo pasirodyti kankiniu delei darbo žmonių labo, kad tik įsigijus įtekme darbininkuose. Chicagoj gyvendamas pats sau rengė "prelekcijas", pats paimdavo svetainę, pats išgarsindavo, pats pirmininkaudavo ir pats sau rinkdavo aukas. Vienok niekas nėjo klausyti tų "prelekcijų". Clevelande gyvendamas buvo užsidėjęs kokį biznį, bet negalėdamas praturtėti ir iš ten išsinešdino. Paskui siulėsi darbininkų organizacijoms už keliaujančių organizatorių. Prieš pat reakcijos siautimą jis įsisiulė už kalbėtoją Naujos Anglijos progresyvėms organizacijoms. Kada tapo areštuotas ir tenykščiai draugai užstatė už jį \$2000, tai jis nelaukęs teismo išdumė Lietuvon. Dabar girdėtis tarnauja Lietuvos žvalgyboje.

Kurie pažino Karalių nei kiek nesistebi jo "atsivertimu". Tai buvo žmogus, kuris delei savo gerovės pasiryžęs viską daryti. Negalėdamas kitaip praturtėti, jis prisiplakė prie darbininkų judėjimo, tikėdamas iškilti ir turėti gerą gyvenimą. Bet neatsiekęs to, jis imasi kitokių įmonių. Dabar jis grįžo ten iš kur atėjo. O ta jo "išpažintis", tai noras geriau patarnauti buržuazijai, kad gavus ten šiltos vietos.

Buržuazijai tokia išpažintis patinka; jai toks vergas yra malonus. Patinka tatai ir Grigaičiui; jis tulą laiką pasidžiaugs tąja išpažinčia, bet daug naudos iš to neturės. Tatai nesustiprins jo nubankrutėjusios karjeros. Jis jau daug kartų džiaugės, kuomet kas nors padėdavo jam niekinti Rusijos tvarką, bet jo pozicija nuo to nei kiek nesutvirtėjo. Priešingai, juo toliau, tai labiau jis skęsta politinės užmiršties jurėn.

Darbininkų judėjimas nuostolių delei tos Karaliaus "atsivertimo" neturės. Juo mažiau yra pas mus tokių gaivalų, tai sveikiau darbininkų judėjimui.

RUDUO

Mes nei nepastebėjome, kaip greitai prabėgo tos puikios vasaros dienos, kurios buvo malonios ir linksmos kiekvienai gyvybei. Kiekviename rytmetuj visi vabalėliai ir kirminėliai, nuo mažiausio iki didžiausiam, visi linksminasi, visi šokinėjo ir kalbėjosi tarp savęs: "Linksmas pavasario rytas". Taipgi visi paukšteliai čiulbėjo, dainavo visokiais balsais, kas tik kokį turėjo. Rodosi, jų balsas sudarė nepaprastą muzikos skambėjimą, kurio aidas vilnimis plaukė į tolimas šalis. O saulutė, kildama iš rytmečių, glostė savo kaitriais spinduliais medžių šakutes ir jų jaunus lapelius ir žaliąją žolelę. Rasa sidabrinė, kuri buvo užriedėjus ant jų lapelių nakties laike, krito ant žemės ir drėgino ją po jų šaknelėmis, idant jos galėtų atsilaukiyti prieš kaitriuosius saulutės spindulius, kurie per dienas troškindavo, lig ir be pasigailėjimo.

Tas pavasario rūbas, kuriuomi buvo pasipuošę laukai ir miškai, visiems buvo malonus ir linksmas. Bet tas viskas prabėgo akimirksnio greitumu. Tarsi nespėjome apsidžiaugti tais puikumais: jie plaukė ir nuplaukė, kaip sriaunioj upėj vanduo.

Štai jau ir atėjo nelaimingasai ir nelaukiamasai ruduo. Jo ilgos ir šaltos naktys pakirto gyvybę žaliojančiom žolelėm ir medžių lapeliams, lig karžygio kardū. Jų jų lapeliai pagelto, nubalo, lig oda pridžiuvo prie kaulų, kaip to darbininko, kuris dirba prie sunkių darbų dieną iš dienos ir tik tegauna mažą dalelę užmokesčio nuo savo pono kapitalisto, tik galėdamas palai-

kyti kūne gyvybę, iki ateis mirties kardas ir skins jį laukan iš šios draugijos ant visados. Nors ir vargingai jis gyvena, vienok nenori apleisti jos. Deda jis visas pastangas, kad dar ilgiau pagyvenus, nes gyvenimas brangus kiekvienam. Taip ir lapeliai, nors jie ir suvargę, sudžiuvę, bet dar vis laikosi apsikabinę, prisispaudę prie šakučių, tarsi kūdikis prie motinos krūtinės. Bet vėjas ir smulkus lietaus lašai plaka juos ir traukia panevali nuo šakučių. Jų pulkai, kaip žvirblių pasklysta ore ir skrajoja. Vieni, užgauti rudens lietaus lašų, greitai puola žemyn; kiti, dar ilgiaus pasviruoja ore ir nenoromis puola ant žemės. Rudens vėjas ir lietus plaka juos be pasigailėjimo ir stumia greitai į amžiną gyvenimą. Lapelių jau kruvos prisipylė po medžiais, nubliškusių, sudžiuvusių nuo rudens kardo. Vėjo pajudinti sykliais jie pasikelia nuo žemės ir skrenda augšty, rodos, kad jie dar syki kovoja su priešu ir nori pergalėti jį ir pasiekti savo šakutes ir vėl žaliuoti ant jų. Bet visos jų pastangos eina veltui; jie jau persilpnė, jie turi žūti ant visados ir likti tik žiemos traša nuo priešo rudens. Rodos, kad jų gyvenimo karta išnyko ant visados ir nepasirodys niekad. Bet ne! Jie, nukrisdami, paliko savo vaisius, kad atėjus pavasariui, vėl galėtų pasirodyti ir žaliuoti.

M. Zaldokas.

SWAJONE.

Ant kranto ūpelio rymoju
Ir žiūriu į gėlės žiedą,
Klausaus, kaip iškilęs, lyg taškas,
Padangėj viturys gieda.

Ir menasi gimas namelis,
Ramiosios bangos šešupės,
Dainelė, ką širdį ramina,
Migla kaip pakyla nuo ūpės.

Kaip varpos javų skurdžiai gaudžia,
Kaip saulė vakarop leidos,
Ir matosi man tarp svajonių
Mirusios motinos veidas.

Ji mano suvargusių galvą
Meiliai prie krutinės glaudžia,
O josios išbalusios lūpos
Puikias man pasakas audžia.

Ant kranto ūpelio rymoju,
Žiūriu į našlaitės žiedą,
Klausaus, kaip iškilęs, lyg taškas,
Padangėj viturys gieda...

E. Dri—tė.

KONTESTAS VISOMS L. M. P. S. NARĖMS

L. M. P. S. Pildomasis Komitetas nutarė padaryti kontestą L. M. P. S. narėms. Kiekviena narė yra kviečiama parašyti į "Moterų Balsą" rašinių temoj "Kodel aš priklausau Lietuvų Moterų Progresyviams Susivienijimui?" Tame rašiny narė privalo stengties kuodaugiausiai išdėti kokios priežastis ir sąlygos privedė prie to, kad jinai įstojo į mūsų organizaciją, delei kokių aplinkybių jinai dabar priklauso, kokią naudą jinai gauna iš priklausymo ir tt.

Kad davus progą kuodaugiausia narių dalyvauti šiame konteste, mes parinkome tokią temą, kuria kiekviena narė gali parašyti.

Dovanos bus duodama penkiems geriausiems rašiniams: pirma, antra ir trečia bus "Moterų Balso" kompletas, ketvirta, "Moteris ir Socializmas", irpenkta, "Rusijos Revoliucijos Istorija".

Visi straipsneliai, kurie tiktai tiks spaudai, bus talpinama "Moterų Balse", nežiurint to, jei už juos dovanos ir nebus duodama.

Kontesto baigimosi laikas bus paskelbta vėliau.

"Moterų Balso" Redakcija.

KORESPONDENCIJOS

NEW KENSINGTON, PA.

Šis bei tas.

20 d. gegužės, 1921 m., susitvėrė Progresyvių Draugijų Sąryšis. Buvo išrinktas korespondentas, kuris privalėjo aprašyti visą draugijų veikimą. Iki šiol jis to nepadarė.

26 d. birželio atsibuvo A. L. D. L. D. 74 kp. piknikas, kuris neblogai pavyko.

10 d. liepos Sąryšis buvo parengęs pikniką su išlaimėjimais. Pelno liko apie \$24.00.

30 d. liepos J. Malonis surengė pikniką tik nežina keno naudai. Vieni kalbėjo, kad mokyklai, kiti tvirtino, kad bažnyčiai. Piknikas buvo ant Allegheney upės kranto. Besimaudant prigrėdė J. Kazragis. J. Kazragis buvo progresyvis žmogus ir priklausė prie šių draugijų: A. L. D. L. D. 74 kp., A. P. L. A. 9 kp. ir Angliakasių unijos. Kadangi velionis buvo laisvas, tai ir laidotuvės buvo be bažnitičių apeigų. Laidotuvės buvo iškilmingos su muzika ir daugelis draugų dalyvavo. Ant kapo d. J. Baltrušaitis pasakė prakalbą.

L. M. P. S. 102 kp. buvo surengusi pikniką ant 31 d. liepos. Žmonių atsilankė nedaug, bet draugėms pasidarbavus liko keletas dolerių ir pelno. Drg. M. Stasiulienė aukavo rankų darbo gražų krepšelį, kurio išlaimėjimas davė pelno \$5.00; viena draugė aukavo kaklaraikštį, kuris davė pelno \$3.00 ir J. Viridickienė aukavo skrinutę nosinių išlaimėjimui. L. M. P. S. 102 kp. nepamiršta ir darbininkiškų reikalų, neseniai paukavo \$10.00 Liet. Politiniams Kaliniams ir dabar \$10.00 "Rankpelniui".

A. L. D. L. D. 74 kp. laikytame susirinkime 14 d. rugp., buvo įnešta aukauti iš kuopos išdo ir rinkti aukas Rusijos badaujantiems žmonėms. Delei šio įnešimo kilo dideli ginčai ir svarbiausia tai kad mūsų smarkūs veikėjai buvo griežtai priešingi tam, sakydami, kad Rusija turi užtenkamai aukso ir gali nusipirkti kiek tik reikia maisto ir kad Rusijoje nėra toks badas, esą, reikia atbulai suprasti laikraščių aprašymus. Labai peiktinas toks paselgimas tų draugų. Pagaliaus

nutarta paaukauti \$5.00 ir išrinkta iš trijų ypatų komisija rinkimui aukų.

Kensingtonietė.

NASHUA, N. H.

Iš moterų veikimo.

21 d. rugp., 1921 m. L. M. P. S. 85 kp. turėjo surengusi išvažiavimą ant L. A. D. pievos Hudson, N. H. Nors publikos atsilankė neskaitlingai, vienok pelno liko keturiolika dolerių.

Programo nebuvo. Atsilankusieji linksmai žaidė įvairius žaislus, taipgi buvo įvairių lenktynių, laimėjusiems buvo duodamos dovanos.

Turiu pastebėti, kad mūsų draugės pradeda vis energingiau veikti. Orui atvėsus manome pradėti rengtis prie perstatymo bei vaidinimo sceniškų veikalų.

Susirinkimus laikome reguliariškai, kiekvieną mėnesį ir draugės skaitlingai lankosi į juos. Beje, reikėtų pastebėti, kad mes susirinkimuose daugiau rupintumes savo organizacijos reikalais, o ne užsiimtume tuščiais ginčiais. Daugiausia tarpe mūsų iškyla bereikalingų ginčių, kuomet tarp mūsų stoka prasilavinusių rašyboj draugijų. Kaip jau yra žinoma, kad L.A. D. neužilgo atidarys mokyklą. Aš patarčiau draugėms, kad kiekviena lankytų tą mokyklą. Kuomet pačios prasilavinšime rašybos, tuomet mes galėsime tinkamai vesti savo reikalus ir neįvyks tokių klaidų bei nesusipratimų, kaip kad dabar tankiai įvyksta. Darbuokimės draugės, su energija iki neatsieksime savo tikslo.

Z. P.

BULPIT, ILL.

Ir mes krutame.

Liepos 30 d., 1921, L.M.P.S. 107 kp. surengė balių kalinių gelbėjimo naudai. Nors diena buvo labai šilta, tačiau publikos atsilankė gana

skaitlingai. Mat, šios apielinkės lietuviai labai atjaučia mūsų veikėjams, kurie kankinasi kalėjimuose ir daugumas pasižadėjo remti L.M.P.S. 107 kuopą jos tolimesniam veikime darbininkų naudai. Likusį nuo baliaus pelną \$25.00 pasiuntė P. K. G. Fondui per K. Kasper, O. Šimoliu-niūtė.

Reikia pažymėti, kad šioj apielinkėj yra daug lietuvių, bet prie L.M.P.S. 107 kuopos priklauso apie 10 narių. Tai yra dideliš apsileidimas vietinių moterų. Sesutės, pabuskite iš miego ir stokite prie darbo, kuris turi būti mūsų atliktas. Prisdėkime ir mes, kas aukomis, kas darbu, prie gelbėjimo mūsų draugų iš kalėjimų.

O. A.

BRIDGEWATER, MASS.

Jau per ilgą laiką nieko nesimato laikraščiuose apie mūsų apielinkės veikimą, rodos kad nieko ir neveikiama.

L. M. P. S. 30 kuopa buvo parengusi 2 išvažiavimu, kurie ne labai nusisekė, nes lijo. Orui atvėsus, bandoma rengti įvairūs vakarai, kurie irgi ne taip jau gerai sekasi. Mažas miestelis, mažai gyventojų ir tie patys atsilikę, neremia progresyvių draugijų parengimus. Primetama mums biznio darymas, bet mūsų kuopelė visai neturtinga ir kuomet turi kiek pinigų, paaukauja darbininkų reikalams.

Už mūsų nepasisekimus galima dalinai kaltinti ir pačias nares. Nekreipiama pakankamai dėmesį mūsų užduotis. Vieton kad paskleidus agitacijos, platinant mūsų laikraštį ir t.t., jos pačios užsiima bereikalingais ypatiškuais. Ateity taip neturi būti. Meskim į šalį tuos mažus nesusipratimus ir pradėkime savo tikrąjį darbą, skleidimą apšvietos tarp darbininkų.

Rezeta.

NEW BRITAIN, CONN.

Iš šios kolonijos "Moterų Balse" žinučių niekada nesimato. Tiesa, nėra kam jų nei parašyti. Pažymėsiu keliais žodžiais apie L. M. P. S. 83 kp. stovį.

Kuopa reakcijos metu buvo kaip ir apmirus; prasiblaivius padangei, moterys sukruoto veikti ir kuopą pastatė į geras vėžes. Kas tik rengiama,

visuomet su geroms pasekmėms. Kuopa parengdavo ir prakalbas. Užėjus bedarbei, tulos moterys su savo šeimynomis, priverstos buvo jieškoti vietos, kur galima pelnyt sau duoną. Tokiu būdu kuopoj sumažėjo narių skaičius. Likusios draugės neatlaidžiai veikė, pasisekė gauti narękitą ir vėlei gyvavo neblogai.

Paskutiniu laiku pora lengvatikių pradėjo nepaisyti kuopos: nemoka mokesčių. Knygei ilgą laiką sirgus, nebuvo kam nei "M. B." išplatinti, kurio pareidavo keli egz. išplatinimui. Nekurios moterys praktikuoja naują išradimą: "mėnulio spindulius" ir serga automobiliu važinėjimo liga. Kadangi kuopa neskaitlinga narėmis, priegtam, pora ją apleist žada (taip atrodo), užtai kuopa stovi prie slenkščio mirties.

Susipratusios moterys svarsto, kas reikės daryti, kad palaikius kuopą gyvą; kitos bara tas lengvatikes. Matant tą reginį išrodo, kad reikia džiaugtis, o ne aimanuoti. Tokios narės netik kad nenaudingos darbininkų organizacijai, bet dar kenksmingos. O kad kuopą neprileidus prie užbaigos gyvavimo, štai kas reikia padaryti: yra dar keletas jaunų merginų, kurios myli draugijose darbuotis. Pavyzdžiui, paimkime kad ir F. Miknevičiūtę. Jinai dirba vietos katalikiškoj (pašelpinėj) draugijoje gana daug. Na, ar mes privalome leisti jai ten dirbti? Žinoma, kad ne. Bet moterys vargu kada ja kalbino prie savo kuopos. Čia parodžiau tik vieną pavyzdį, yra ir daugiau merginų, kurios neatsisako A.L.D.L.D. padirbėt, esant reikalui. Todėl yra vilties, kad jos būtų ir L.M.P.S. narėmis, jei tik kas jas pakalbintų.

Todėl, draugės, laikas mesti aimanavimus ir stoti darban, kad kuopą pastačius ant kojų, kad jai gaut daugiau narių ir nenustot ėmus platinimui "M. B." Reikia tik daugiau energijos ir pasišventimo, o vaisiai bus.

Draugės, pažvelgkime į kitų kuopų veikimą, pažvelgkime į viso pasaulio darbininkus, pamatysime, kaip jie veikia. Imkime iš jų pavyzdžius, kurie nenuilstančiai kovoja prieš smaką kapitalizmą, nešdami obalsį "Visa galia darbininkams". Ateitis priklauso darbininkams ir nustot veikus, būtų didelis prasižengimas. Todėl, sesės, prie darbo, kad kuopą atgaivint.

Koresp.

L. M. P. SUSIVIENIJIMO REIKALAI

RUOŠKIMĖS PRIE AGITACIJOS SĄVAITĖS.

Ši metų agitacijos sąvaite prasidės su 8 d. spalio ir tęsis iki 16 d. Laiko neperdaug, todėl visose kuopose kuogreičiausia turite apkalbėti agitacijos sąvaite ir išdirbti tinkamus planus, kad paskleidus kuodaugiausia agitacijos tarpe darbininkų. O kad agitacija yra reikalinga, apie tai nereikia nė kalbėti. Žodžiu ir raštais eiti prie masių, auklėti jose klasinę sąmonę, kviesti jas į kovą su savo išnaudotojais ir prispaudėjais — tai yra vyriausis mūsų organizuotės uždavinys.

Sutikdamos su šiuo punktu, eisime toliaus. Sekantis žingsnis — kokiais būdais butų galima sekmingiau skleisti tą taip reikalingą agitaciją? Visuomet bukime materialistės, imkime pamokas iš paties gyvenimo ir prityrimų. Taigi ir šiame klausime, pažvelgkime atgal į praėjusių penkių agitacijos sąvaicijų darbuotę, ten surasime naudingų pamokų. Prityrimus, gautus laike tos darbuotės, pavartokime šiai sąvaitei. Praeities klaidos ir nepasisekimai neturi atsikartoti šiais metais. Kiekvieną metų mūsų veikimas, turi eiti geryn, kitaip mes negalėsime progresuoti. Aš žinau, kad pas mus yra trukumų, blogiausia tas, kad kairieji trukumai galima išvengti, o vienok jie pakenčiami. Už neišvengiamus trukumus, nieko negalima kaltinti.

Apie agitacijos sutvarkymą įvairiose apielinkėse bei miesteliuose geriausia gali spręsti tų vietų draugės.

Aš noriu tarti vieną-kitą žodį tiktai apie patį Centrą, nes tas gal pagelbės išvengti tų trukumų, kuriuos, mano supratimu, galima apeiti.

Sekmingam veikimui reikalinga centralizacija, reikalinga rupestingai apdirbtas bendras planas. Aš parašiau laiškus visiem man žinomiems kalbėtojam su klausimu, kokiose apielinkėse jie apsiimtų kalbėti. Taigi jeigu kokis rajonas bei kuopa norės kalbėtojo, lai kreipiasi į Centrą, o mes pasistengsime priduoti tų kalbėtojų vardus, kurie sutiks jų apielinkėj kalbėti.

Per agitacijos sąvaite kiekviena kuopa butinai turi surengti mažiausia vienas prakalbas bei paskaitas. Jeigu jau negautų kalbėtojo, tai turi sušaukti susirinkimą bent savo narių ir tenai paskaityti ką nors naudingo, padiskusuoti šį-tą mūsų veikimo. Rengkite pramogas ir jų pelną paskirkite LMPS. bei "Moterų Balsui".

Susirinkimuose bei šiaip parengimuose reikia stengtis išplatinti kuodaugiausia mūsų literatūros, ypatingai "Moterų Balso" Pardavinėkite "M. B." pavienius numerius ir rinkite prenumeratas.

Užsibriežkime, kad per agitacijos sąvaite mes gautume nemažiau tukstantį naujų narių į LMPS. ir sutvertume kuodaugiausia naujų kuopų. Ir tatai mes atsieksime, jeigu tiktai visos su energija ir pasišventimu darbuosimės.

Padarykime šią agitacijos sąvaite sekmingiausia iš visų buvusiųjų.

E. N. Jeskevičiūtė.

L. M. P. S. Kuopų Atydai.

Pastaruoju laiku teko patėmyti, kad tulos L.M.P.S. kuopos užsiima platinimu literatūros, kuri neturi jokios vertės, apart to, kad leidėjui būna pelno. Tos draugės aiškinasi, kad tokia literatura lengvai platinasi, bet jos nekreipia į tai domės, kad ji ir niekam neneša nė naudos. Mes turime pakankamai naulingos literatūros, todėl ir platinome ją.

Kad daugiau panašiai neatsikartotų, tai L. M.P.S. Pild. Kom., remdamas trėčiuoju konstitucijos straipsniu, praneša visoms kuopoms, kad be P. K. leidimo galima platinti tik šių spaustuvių bei organizacijų leidiniai: senosios "L. S. S.", L.M.P.S., LD.L.D., "Laisvės", "Rankpelnio", "Vilnies".

Jeigu bent kuri kuopa norės platinti keno nors literatūrą, apart viršminėtų įstaigų, tai pirm parsitraukimo privalo pasitarti su L.M.P. S. Pild. Kom. apie tai. Pildomasis Komitetas šiame reikale suteiks greitą atsakymą.

Draugės, mes šį reikalavimą statome todėl, kad mūsų tarpe būtų didesnė harmonija, kad mūsų visų, nors ir mažiausias, darbas neštų naudą organizacijai. Dabar, tulos draugės ar tai per neapsižiūrėjimą, ar tai nepaisymą dirba darba visai be naudos. Tas neturi rasti mūsų tarpe.

L. M. P. S. Pild. Kom.

L. M. P. S. Centro Sekretorės Pranešimai.

L. M. P. S. Pild. Komitetas nutarė, kad visos L. M. P. S. kuopos ir narės, kurios siųs aukas "Rankpelniui" arba per "Rankpelnį" Lietuvon, tatai darytų per L. M. P. S. Centrą.

Tą tarimą darė tuo tikslu, kad būtų Centrai žinoma ant kiek L.M.P.S. kuopos remia "Rankpelnį". Antra, daug pigiau ir parankiau bus siuntinėti didelės sumas ant syk.

Draugės, nepamirškite, kad nuo šio pranešimo visas "Rankpelniui" bei Lietuvos darbininkams per "Rankpelnį" siunčiamas aukas, siųskite "Moterų Balsui", o mes jas pasiūsime Škotijon.

E. N. Jeskevičiūtė, C. Sekr.

PROTOKOLAS

L. M. P. S. Pildomojo Komiteto posėdžio, įvykusio liepos 26 d., Brooklyne.

Posėdyj dalyvavo su sprendžiamais balsais Pild. Kom. narės: K. Petrikenė, B. Bočkiūtė-Makutienė, A. Jurevičienė ir K. B. Karosienė.

Patariamais balsais: Centro sekr., E.N. Jeskevičiūtė ir Centro išdininkė M. Undžienė.

1. Kadangi laikina redaktorė pridavė rezignaciją, tad po apkalbėjimui likosi paskirta "M. B." redaktore d. E. Jeskevičiūtė. Centro sekretorei, d. Jeskevičiutei, paskirta pagalbininkė d. M. Undžienė.

2. Svarstyta apie sumažinimą algos Centro darbininkėm ir 3 bal. prieš 1 palikta taip, kaip yra.

3 Kadangi daug kuopų renka ir siunčia aukas "Rankpelniui", tad nutarta, kad ateityje kuopos siųstų tas aukas per L.M.P.S. Centrą. Centras turėtų žinoti, kiek mūsų L.M.P.S. remia darb. spaudą ir, priegtam, siunčiant aukas vienu sykiu, atsieina daug pigiau ir persiuntimas.

4. Nutarta atsišaukti į turtingesnes kuopas, kad paskolintų pinigų išleidimui knygos "Rusijos Revoliucijos Istorijos", nes iš surinktų prenumeratų nepakanka apmokėti už spaudą, o Centro izde taipgi nėra pakankamai pinigų.

Skaitytas laiškas nuo Literatūros Komiteto reikale išleidimo vaikų draugijėlėms rankvedėlio ir paskaitos "Iš Tarybų Rusijos Moterų Veikimo". Patarta Liter. Kom., kad rūpintųsi surinkti medžiagą minėtiems veikalams.

6. Kadangi artinasi L.M.P.S. suvažiavimas, tad nutarta peržiūrėti Centro knygas ir priduoti raportą Suvažiavimui. Paskirta komisija iš Brooklyno draugių: Klimiūtė, Tamuliniūtė ir Kedžiūtė.

7. Nutarta parašyti laišką L.M.P.S. III Rajonui reikale nesusipratimų su buvusiomis 25 ir 67 kp. draugėms.

*K. B. Karosienė, L.M.P.S. Pild. Kom. Sekr.
E. N. Jeskevičiūtė, L. M.P.S. Centro Sekr.*

PROTOKOLAS

L. M. P. S. Pildomojo Komiteto posėdžio, įvykusio 14 d. rugpjūčio, Brooklyn, N. Y.

Posėdyj dalyvavo P. K. narės: K. Petrikenė, A. Jurevičienė, B. Bočkiūtė-Makutienė ir K. B. Karosienė. Patariamam balsu dalyvavo, Centro išdininkė M. Undžienė.

1. Priimti raportai buvusios P. K. sekretorės d. K. Petrikenės ir dabartinės sekretorės K. B. Karosienės.

2. Apsvarstę I Rajono rezoliuciją administracijos klausime, nutarta perduoti Rajono sekretorei, kad paaiškintų konferencijai, kodėl pasiliko nepatalpinta.

3. Nutarta, kad "M. B." administratorė išduotų smulkų raportą iš organizacijos vidujinio stovio kiekvienam Pild. Komiteto posėdyj.

4. Neapsiėmus d. Klimiutei į centro knygų peržiūrėjimo komisiją, išrinkta d. B. Makutienė.

5. L.M.P.S. leidžiamos knygos "Rusų Revoliucijos Istorija" reikale, pranešta, kad knyga jau atspausdinta ir reikia dar \$600 apmokėti spaustuvei. Paskirta ypata, kuri kreipsis į apie linkės kuopas, prašant paskolų, nes Centro izde nėra pakankamai pinigų knygos apmokėjimui išlaidų.

6. Nuo Pildomo Komiteto atstovė į L.M.P.S. Suvažiavimą paskirta K. B. Karosienė.

7. Paaiškėjus, kad "M. B." izdas dabartiniu laiku gana prastai stovi, po apkalbėjimui, likosi išrinktas Agitacijos Komitetas, kuris rūpinsis pagerinimu "M. B." finansinio stovio. Į komisiją paskirtos drgg. K. Petrikenė, M. Undžienė ir M. Bondžinskaitė.

8. Nutarta "M. B." administratorei mokėti algos \$25 į savaitę.

9. Paaiškėjus, kad susitvėrė komitetas šelpimui badaujančių Rusijos žmonių, nutarta prisidėti prie to darbo ir nuo L.M.P.S. paskirtos delegatės: M. Undžienė ir E. Jeskevičiutė.

10. Nutarta per "M. B." atsišaukti į visas L.M.P.S. kuopas, kad prisidėtų prie šelpimo Rusijos badaujančių.

11. Nutarta pradėti rūpintis išleidimu sekančiais metais didelio veikalo. Veikalas paskirtas F. Engelso "Šeimynos Atsiradimas" (The Origin of the Family). Nutarta tuoju susižinoti su vertėju ir pradėti darbą.

12. Agitacijos Savaitė paskirta pradedant 8 d. spalio (October) ir baigiant 16 d. spalio.

13. Nutarta išleisti 10,000 agitatyviškų lapelių, išsiuntinėti kuopoms del platinimo laike Agitacijos Savaitės. Į komisiją lapelių pagaminimui paskirtos šios draugės: K. Petrikenė, M. Undžienė ir A. Juozaitienė.

K. B. Karosienė, L.M.P.S. Pild. Kom. Sekr.

E. N. Jeskevičiutė, L.M.P.S. Centro Sekr.

Prie Kontesto "Moterų Balso" Naudai.

Pereitam "M. B." numerij tilpo L. M. P. S. pirmo rajono paskirtos komisijos pranešimas reikale "M. B." kontesto. Tasai pranešimas neliko be pasekmių: tai patėmiję draugės tuoj ėmės už darbo. Prenu-

meratos rinkimas gana pasekmingai eina. Reikia pažymėti, kad daugelyj kuopų už šio darbo ėmėsi dar visai naujos narės liuosnoriai ir draugės jau lenktyniuoja savo darbe.

Platinimas mūsų literatūros yra svarbiausia užduotis. Plačiosios darbininkų minios šiame kapitalistiniame pasaulyj išnaudojama kiek tik galima. Kad sukrovus daugiau pelno, moterų-motinių spēkos iščiulpiama pačioje jaunystėje. Visame kapitalistiniame pasaulyj, minios moterų sutraukta ir vis dar daugiau traukiama į industrijos lauką. Tenai jų padėtis begalo sunki. Kapitalistinis pasaulis, pabudavotas ant pelno pamato, neatsižvelgia į moterį, kaip draugijos motiną, neatkreipia į tai domės., kad nešcios moteris arba palikę mažus kudikius be tinkamos priežiūros, priverstos eiti pelnyt sau pragyvenimą.

Šiandien šeimynos tėvas jau nėra šeimynos duonpelnis. Motina turi eiti kartu su savo vyru į dirbtuvę, kad pelnius šeimynai ubagišką duonos kąsnį. Darbininkų kūdikiai auga be tinkamos priežiūros, kaip fiziškai, taip ir protiniai. Tėvai ant jų turi mažą įtekmę iš priežasties neturėjimo laiko juos tinkamai prižiūrėti.

Atsižvelgus į dabartinę darbininkės padėtį, matome, kad iš jos kapitalistinė sistema padarė tik įrankį pelnui tvert ir gimdymo mašiną, kuri parūpina pakankamai naujų vergų. Šiandien darbo minios išnaudojama tiktai per jų pačių tamsumą, per nesupratimą savo, kaip klasės, reikalų. Kapitalizmo sistemos palaikytojai ir jos apgynėjai laikė darbo minias per ištisus amžius tamsybėj, nes gerai žinojo, kad susipratę darbininkai jiems nevergaus.

Darbininkų minios visam pasaulyj atbunda—organizuojasi, apsišvietę darbininkai nenori būt kapitalistų vergais. Darbininkų apšvieta reiškia galą kapitalizmo sistemai. Šiame atvėjuje moterų-darbinin-

kių reikalai eina greta su vyrų darbininkų reikalais. Motinų ir nesuaugusių kūdikių paliuosavimas iš kapitalizmo nagų, priklauso vien tik patiems darbininkams. Niekas kitas jų nepaliuosuos. Pasaulinis karas, šiandieninė bedarbė, lai būna lekcija mūsų draugėms, kad be tvirtos organizacijos, be klasinio susipratimo iš to vargo išbristi nebus galima.

Europinis karas uždėjo ant darbo žmonių milžinišką mokesčių našta, paliko vien tik skurdą ir vargą. Amžinas nedaugelis likosi paprastas darbininko svečias, kuomet tuom pačiu laiku valdančioji klasė susikrovė sau milžiniškus turtus ir vėl ramiai rengiasi dar prie baisesnio karo, prie baisesnės skerdynės.

Draugės! Visa tai gula vien tik ant darbo žmonių pečių. Mes taip-pat esame dalimi tos išnaudojamos minios ir kartu nešame ant savo pečių tą skurdo jungą, leisdami savo išnaudotojams mūsų krauju ir prakaitu puotauti. L. M. P. S. yra ta organizacija, kuri turi auklėt moteris naudingas darbininkų klasei. L. M. P. S. narės turi eit į plačiasias nesusipratusių darbininkių minias, aiškint jom jų skurdo priežastis ir nurodyt, ką jos turi daryt, kad pasiliuosavus iš tos vergijos. S—mo narių užduotis šviesti darbininkes, nes tik apšviestos darbininkės tegali pasipriešinti prieš savo išnaudotojus. Kreipkime daugiausia domės į platinimą literatūros. Lai šis laikotarpis, kurį Pirmas Rajonos pasiskyrė rinkimui "M. B." naujų skaitytojų, atneša geriausias pasekmes mūsų pasibrėžtam tikslui. Pasistengkime, kad "M. B." lankytojų kiekvienos darbininkės stubą ir budintų ją į kovą kartu su visu revoliuciniu proletariatu.

Komisija:

A. V. Klimiūtė,
O. Deapsienė,
K. Petrikienė.

PROTOKOLAS

L. M. P. S. VIII Rajono Ketvirtos Konferencijos, atsibuvusios 22 d. Gegužės, 1921, po num. 5 American Row, Hartford, Conn.

Konferenciją atidarė organizatorė O. Bobinienė 1:45 p. p.

Konferencijos pirmininke išrinkta drg. O. Bobinienė; jos pagalbininke—J. Salavaičikienė; sekretorė—A. Valaitienė, jos pagalbininke —J. Mikalavičiūtė.

Delegačių pribuvo nuo 5 kp., atstovaujančių 89 pilnai užsimokėjusias nares.

1. Protokolas iš pereitos konferencijos priimtas.

2. Rajono raportai vienbalsiai priimti.

3. Priimta įvairių specialių komisijų raportai.

4. Nutarta vienbalsiai suteikti patariamąjį balsą svečiams.

5. Nutarta rengti koncertą rajono naudai.

6. Nutarta, kad visos kuopos, priguliničios prie VIII rajono, priduoūtų savo veikimo raportą sykj į metus.

7. Nutarta, kad kuopos, priguliničios prie VIII rajono, turėdamos kokį veikalą arba mokindamos kokį veikalą, neitų lošt tokiom draugijom, kurios rėmė darbininkam priešingą valdžią arba šiaip savo klasės priešą.

8. Nutarta, kad kuopos pasikviestu gabesnius vietinius vyrus arba moteris, kad pagalbētu kuopoms geriau veikti.

9. Didžiuma balsų nutarta paaukauti \$10 "Moterų Balsui".

10. Nutarta, kad VIII rajono sekama konferencija būtų laikoma sausio mėn., 1922 m., Ansonia, Conn.

L. M. P. S. VII Rajono išde randasi \$27.35.

Konferencija uždaryta 3:45 po pietų.

Sekretorė A. Valaitienė,
Pirmininkė O. Bobinienė.

PROTOKOLAS

L. M. P. S. VI Rajono Konferencijos, įvykusios 24 d. liepos, 1921, Coaldale, Pa.

1. Konferenciją atidarė org. d. M. J. Ramanauskienė, 1 val. po pietų.

2. Mandatų peržiūrėjimui paskirta d. M. Bitkauskienė.

3. Deleгатės pribuvo nuo šių kuopų: 36 kp., Minersville, Pa., M. Zeikuvienė ir D. Šmulkštienė; 33 kp., Mahanoy City, Pa., O. Jeskevičienė (K. Padauskiūtė nepribuvo); 75 kp., St. Clair, Pa., M. Emutienė; 101 kp., Coaldale, Pa., M. Pašinskienė ir M. Zaldonienė. Viso pribuvo 6 delegatės nuo 4 kuopų ir 5 rajono viršininkės, išviso 11 draugų.

4. Pirmininke išrinkta d. M. J. Ramanauskienė; pagelbininke O. Dubosienė; sekretore V. Samuolienė; pagelbininke M. Zeikuvienė.

5. Pereitos konferencijos protokolas priimtas su mažu pataisymu.

6. Rajono viršininkų raportai priimti.

7. Komisija rengimui išvažiavimo nieko neveikė, tai organizatorė tatai atliko ir išdavė raportą.

8. Nutarta, kad kuopos, kurios gali, surengtų kokią pramogą L.M.P.S. VI Rajono naudai.

9. Išrinkta dvi delegatės į 3-čiąjį suvažiavimą, drgg. M. Ramanauskienė ir O. Dubosienė.

10. Nutarta padengti delegačių lėšas. Vienai iš rajono izdo, antrai nuo narių proporcionaliai.

11. Įnešimai L.M.P.S. trečiamjam suvaž.

a) Kad L.M.P.S. trečiajai suvažiavimas būtinais parūpintų nuolatinį agitatorių, kuris sudrutintų silpnąsias kuopas ir naujas tvirtų.

b) Kad L.M.P.S. aprūpintų tinkamus vadovėlius delei vaikų lavinimosi.

12. Nutarta, kad delegatės praneštų savo kuopoms, kad jos suvažiavimui įnešimus siųstų per mūsų išrinktas delegates.

13. Paaškinus d. pirmininkei reikalingumą aukų Lietuvos Darbininkų agitacijai, surinkta \$11.00, kuriuos pasiųs per "Rankpelnį" d. Ramanauskienė. Aukavo šios draugės: R. M., O. Jeskevičienė, I. Čiudinienė, M. Zeikuvienė, M. Ramanauskienė, M. Emutienė, O. Šmulkštienė, A. Diliuvienė, M. Žaldonienė ir M. Patšinskienė po — \$1.00; O. Dubosienė ir O. Lakitskienė po — 50c.

15. Knygė perdavė už parduotą literatūrą \$5.05.

16. Nutarta sekanti konferenciją laikyti Mahanoy City, Pa.

Konferencija uždaryta 4:30 val. p. p.

Pirmininkė M. J. Ramanauskienė.

Sekretorė V. Samuolienė.

PROTOKOLAS

L. M. P. S. X Rajono II Konferencijos, įvykusios liepos 17, 1921, Holwey Svet., Collinsville, Ill.

1. Konferenciją atidarė organizatorė M. A. Steponavičienė, 9:50 val. ryte.

Į mandatų peržiūrėjimo komisiją išrinkta M. Kurtinaitienė ir M. Geraltauskienė.

Delegačių pribuvo sekamai: 16 kp., Springfield, Ill.—M. R. Lekešienė ir V. Zareckienė; 51 kp., Collinsville, Ill.—J. Povilaitienė, M. Karpavičienė ir M. A. Steponavičienė; 71 kp.—P. Gežužinskienė; 86 kp., Herrin, Ill.—M. Kurtinaitienė; 16 kp., Johnston City, Ill. — O. Malinauskienė; 108 kp., West Frankfort, Ill. — M. Geraltauskienė ir V. Vaiciukonienė; 110 kp., East St. Louis, Ill.—O. Tirzaitienė ir B. Šernauskienė. Viso dalyvavo 12 delegačių, atstovaujančių 7 kuopas, su valdyba 13.

Neprisiuntė delegačių 94 kp., Benton, Ill. ir 107 kp., Bulpit, Ill.

Pirmininke išrinkta M. A. Steponavičienė, pagelbininke M. Kasparavičienė, sekretore M. R. Lekešienė.

Rezoliucijų sutvarkymo komisija išrinkta: P. Povilaitienė ir K. Guzevičienė.

Atsilankiusiom narėm ir viešniom suteikta patariamasis balsas.

2. Skaitytas protokolas pereitos konferencijos ir priimtas.

3. X-to Rajono valdybos raportai:

Organizatorė raportavo, kad per pastarus metus prisirašė į rajoną 5 kp., dabar randasi 9 kp. su 164 narėms; visos kuopos geram stovy. Raportas priimtas.

Sekretorės raportas priimtas; fin. sekr. nepribuvo; raportas neskaitytas. Iždininkės raportas priimtas.

Sutvarkymui fin. knygų išrinkta komisija iš šių drg.: M. Geraltauskienė ir M. Kurtinaitienė.

Laiškų skaitymas pavestas pirmininkei. Laiškas nuo Literatūros Komiteto narės M. Lekešienės su gerais linkėjimais konferencijai prim.

Laiškas nuo A.L.D.L.D. I apskr., sekr. V. V. Vasio, priimtas ir atidėtas naujiems reikalams. Laiškas nuo 94 kp. pasveikinimas su auka \$5.00 priimtas su padėka.

5. Nepribuvus fin. sekr., N. Balnaitei, 16 kp. delegatės paaškino, kad ji suspenduota ligalaidinei, taipgi paaškinėjo, kad 16 kp. randasi daug

nepaprastų ginčų ir ypatiskumų. Skaityta nuo d. N. Balnaitės laiškas, prisiųstas organizatorei. Po ilgų diskusijų, nutarta išrinkti komisiją, kuri nuvažiuos kuogreičiausiai ir ištirs 16 kp. ginčus.

6. Iš siuntimo knygų į Lietuvą pasirodė, kad 16 ir 51 kp. rinko ir siuntė kiek išgalėjo. Raportas priimtas. 51 kp. nereikalavo atlyginimo už persiuntimą, už tai joms išreikšta padėka.

7. Iš 16, 51, 71, 86, 110 ir 108 kuopų raportų paaiškėjo, kad kuopos smarkiai veikia darbininkiškoj dirvoj. Raportai priimti su užgirimu.

8. Lapelių "Ar pirksi Lietuvos bonus" nutarta partraukti į X rajoną du tūkstančiu.

Įnešimai.

9. 51 kp., kad metinės mokestis būtų sumokėta į X Rajono išdą iki 1 d. gegužės kiekvienų metų — priimtas.

10. Kad rajono valdyba būtų renkama referendumu — priimtas.

11. 16 kp., kad rengti maršrutą drg. Bimbai, pataisymas, kad būtų rengiama nors trys maršrutai ateinančios žiemos sezono. Kalbėtojai įvardinta: d. Bimba ir K. Petrikenė; kiti palikti X rajono valdybai.

12. Pakelta klausimas ar rajonas siųs delegatę į suvažiavimą. Vienbalsiai nutarta siųsti. Delegete išrinkta M. A. Steponavičienė. Kelionės lėšas ir pragyvenimą delegetei apmokės rajonas.

13. Nutarta paaukauti Politiškiems Kaliniams \$25.

Ant vietos delegetės ir svečiai suaukavo A. ir L. D. G. Fondui; po \$1.00 — M. A. Steponavičienė, M. Karpavičienė, M. Kurtinaitienė, P. Gegužinskienė, O. Malinauskienė, A. M. Metelionis, J. Daujotas, J. Cebanauskas, K. Guzevičienė, M. A. Lekešienė, M. Geraltauskienė; W. Vaicekunienė \$2.00; po 50c.—J. Povilaitienė; po 25c.—V. Zereskienė, Viso aukų \$17.25.

15 ir 86 kp., kad Herrin apielinkėj galima būtų atskirai sutverti raj. sumažinimui išlaidų, siunčiant delegetes į konferenciją. Po rimto apkalbėjimo, paaiškėjo, kad esant didesniai skaitliui kuopų, rajonas gali geriaus veikti darbininkiškoj dirvoj, todėl delegetės pasiliko prie X rajono.

16. Nutarta siųsti Lietuvos darbininkams 10 egz. "Moterų Balso" kiekvieną mėnesį per ištisus metus.

17. Išnešta užuojautos rezoliucija Lietuvos Politiškiems Kaliniams.

Išnešta užuojautos rezoliucija Amerikos Politiškiems Kaliniams.

Rezoliucijų sutvarkymui komisija išrinkta iš šių draugių: M. A. Steponavičienė, M. A. Lekešienė ir M. Geraltauskienė.

18. Trečiam suvažiavimui įnešimai:

a) 51 kp. įnešimas, kad "Moterų Balsas" talpintų daugiau raštų apie moterų reikalus ypatingai daktariškų patarimų, apie šeimyną ir neštumą.

b) Kad Pildomasai Komitetas išleistų knygelių mokymui jaunosios gentkartės, skaitymo, rašymo, taipgi klesiniame susipratime.

19. Bilų išmokėjimai: org. už krasos ženklelius \$5.24; sekretorei išlaidos ir kelionė į konferenciją \$9.80; įždininkei išlaidos ir kelionė \$2.96.

20. Atsistojimu išreikšta padėka 51 kp. draugėms už pakvietimą delegetių ant draugiškos vakarienės.

21. Rinkimas valdybos iki sausio mėn., 1922.

Org. M. A. Steponavičienė,

Sekr. M. R. Lekešienė,

Fin. Sekr. O. Giržaitienė,

Izd. K. Guzevičienė,

Knygė M. Kurtinaitienė.

22. Trečią X Rajono konferencija nutarta laikyti liepos mėn., 1922 m., East St. Louis, Ill.

23. Komisija nesutvarkius pilnai fin. knygos konferencijoje, palikta 51 kp. draugėms užbaigti darbą.

24. Užbaigiant konferenciją drg. A. M. Metelionis ir J. Daujotas pasakė po trumpą prkalbą.

Konferencija uždaryta 4:10 val. vakare.

UŽUOJAUTOS REZOLIUCIJA LIETUVOS POLITINIAMS KALINIAMS.

Priimta L. M. P. S. X-to Rajono antroj konferencijoje 17 d. liepos, 1921, Collinsville, Ill.

Kadangi dabartinė Lietuvos buožių valdžia daro ablavas ant Lietuvos darbininkų ir jų vadų, kimšdami juos į kalėjimus ir kankindami be jokio pasigailėjimo, delei to, kad jie išdrįsta pakelti savo balsą ir rodyti kitiems vargdieniams kelią, kuriomi einant jie išsiluosuos iš šios vergovės.

Todel mes, L.M.P.S. X Rajono antros konferencijos delegetės, siunčiame jum, Lietuvos brangūs kovos draugai, mūsų linkėjimus ir prižadame visokiais būdais gelbėti jums, kad su-

triuškinus kalėjimų sienas ir įvykdinus tikrą Lietuvos darbininkų valdžią.

Rez. Komisija: *M. Geraltauskienė, M. R. Lekešienė, M. A. Steponavičienė.*

UŽUOJAUTOS REZOLIUCIJA POLITINIAMS KALINIAMS.

Kadangi kapitalistų klasės tyronų ranka išplėšė jus, darbininkų idėjos draugai, iš mūsų tarpo ir uždarė už geležinių štangų ir tenai jus kankina delei to, kad jūs drįstate rodyti kelią tamsioms darbininkų minioms, kelią, kuris veda prie išsiliuosavimo. Jūs rodėte darbininkams tą kelią, kuriuomi mes eidami galėtume nušluoti visą kapitalistinę sistemą su jos visomis niekšystėmis ir įsteigti darbininkų valdžią.

Todel mes, L.M.P.S. X Rajono Antros Konferencijos delegatės, suvažiavusios 17 d. liepos, 1921 m., Collinsville, Ill., siunčiame jums, brangūs kovos draugai, mūsų linkėjimas ir prižadame visokiais būdais stengtis darbuotis visame, kad sutrumpintus jūsų vargus, atidarant kalėjimo duris ir paliausuojant jus iš tų kankynių!

Rez. Komisija: *M. Geraltauskienė, M. R. Lekešienė, M. A. Steponavičienė.*

PROTOKOLAS

L.M.P.S. III-čio Rajono Devintos Konferencijos, kuri įvyko 24 d. liepos, 1921, 8430 Vincennes Av., Englewood, Illinois.

Konferenciją atidarė rajono organizatorė d. O. Remeikienė lygiai 11 val. ryte.

Mandatų peržiūrėjimui komisija išrinkta iš šių ypatų: N. Katiliutė, A. Milerienė ir S. Stasiukytė.

Delegačių pribuvo nuo šių L.M.P.S. kuopų: nuo 5 kp. M. D. Dyokienė ir A. Draugeliutė-Juospilpienė; nuo 9 kp.—N. Katiliutė, E. Klas-tauskienė, E. Mečanskienė, A. Paulukaitienė, S. Stasiukytė, M. Plečkaitienė, M. Dundulienė, O. Vikšrienė ir B. Beržanskienė, (nepribuvo J. Zalpienė; nuo 29 kp.—O. Margerienė, M. Lukauskaitė, K. Pečiukienė, O. Takstienė, A. Meilienė ir V. Navikaitė; nuo 43 kp. delegatės nepribuvo; nuo 47 kp. — O. Grinienė ir E. Mykolaičiūtė; nuo 92 kp. — M. Burkauskienė, O. Azuskienė ir K. Ziziunienė; nuo 96 kp.—Z. Navickienė ir O. Stasiunienė; nuo 58 kp. — A. Milerienė, P. Markunaitė ir A. Kasparienė; nuo 115 kp. — V. Kamarauskiene, K. Kenstauskienė, E. Kliubienė, nepribuvo M. Ilalienė ir E. Petrolevičienė. Viso

su sprendžiamais balsais dalyvavo 33 ypatos.

Tvarkos vedėja didžiuma balsų tapo išrinkta d. A. Pauliukaitienė; sekretore O. Šimoliuniutė. Maršalka tapo išrinkta d. A. Kasparaučienė.

Išrinkta spaudos ir rezoliucijų komisija iš šių ypatų: N. Katiliutė, E. Mačanskienė ir M. Lukauskaitė.

Skaitytas protokolas pereitos konferencijos ir priimtas su pataisymu. Vietoje, kad per neveiklumą M. Dundulienės ir O. Margerienės negalėjo vakarą surengti "Moterų Balso" naudai, turėjo būt: "per neveiklumą komisijos, minėtas vakaras neįvyko."

Istojo į L.M.P.S. III Rajoną šios kuopos: L.M.P.S. 5 kp. iš Rockford, Ill. ir 115 kp. iš Roseland, Ill.

Skaitytas laiškas nuo A.L.D.L.D. Pirmo Apskričio Pildomojo Komiteto, kuriame atsišaukia į L.M.P.S. III Rajoną, kad rajonas prisidėtų finansiškai prie platinimo po Chicago darbininkų dienraštį "Laisvė". Laiškas priimtas.

Skaitytas laiškas nuo A.L.D.L.D. Pirmo Apskričio Dramatiško Ratelio, kuriame atsikreipia į visas kuopas, kad jos neužsiimtų pačios lošimu veikalų, bet tą visą darbą pavestų A.L.D.L.D. Pirmam Apskričiui. Laiškas priimtas.

Rajono organizatorės raportas priimtas.

Rajono sekretorės raportas priimtas.

Rajono išdininkė pranešė, kad ji sutinka su sekretorės raportu. Išdininkės raportas priimtas.

"Moterų Balso" naudai vakaro rengimo komisija pranešė, kad vakaras įvyks pirmą dieną sausio 1922 m. Komisijos raportas priimtas.

Rajono mokyklos komisijos pranešė, kad mokykla pati per save užsidarė. Komisijos raportas priimtas.

Rajono knygų peržiūrėjimo komisija pranešė, kad knygos yra tvarkoje. Komisijos raportas priimtas.

Draugės V. Ivanauskiutės-Andriulienės statymo paminklo komisija pranešė, kad jau turi suaukautų \$21.00. Komisijos raportas priimtas.

Biznio komitetas pranešė, kad turėjo išvažiavimą, kuris nešė pelno \$29.22. Komiteto raportas priimtas.

L.M.P.S. III Rajono vakaro rengimo komisija pranešė, kada vakaras įvyko ir pelno nešė \$15.64. Komisijos raportas priimtas.

Pirmosios Gegužės rengimo komisija pranešė, kad už Gegužinius lapelius pelno liko \$8.87. Komisijos raportas priimtas.

Kuopų delegatės pranešė apie visą kuopų veikimą. Iš raportų pasirodo, kad kuopose veikimas yra nemažas. Delegačių raportai priimti.

Didžiuma balsų nutarta, kad iš L.M.P.S. III Rajono išdo būtų paaukauta \$15.00 del palaikymo agento, kuris platina darbininkišką dienraštį "Laisvę" po Chicagą.

Didžiuma balsų nutarta, kad visas sceniškas darbas būtų pavestas A.L.D.L.D. Pirmo apskričio Dramatiškam Rateliui.

Rezignavo iš politišku kalinių lankymo komisijos d. O. Margarienė; jos vieton išrinkta d. E. Mačanskienė.

Duota įnešimas, kad L.M.P.S. III Rajonas išneštų protesto rezoliuciją prieš Lietuvos buočių valdžią, už sudeginimą Amerikos darbininkų suaukautos literatūros. Ant vietos perskaityta rezoliucija ir priimta vienbalsiai.

Vienbalsiai nutarta išnešti rezoliuciją prieš Lietuvos terorą.

Duota įnešimas, kad L.M.P.S. III Rajonas išneštų papeikimo rezoliuciją prieš L.M.P.S. 9-tą pą. Ant vietos skaityta rezoliucija ir priimta vienbalsiai.

Vienbalsiai nutarta įsteigti L.M.P.S. III Rajono mokyklėlę ateinančią žiemą. Mokyklėlę sutvarkyti išrinkta komisija iš šių ypatų: V. Kamarauskienė, N. Katiliūtė ir E. Mačanskienė.

Vienbalsiai nutarta siųsti dvi delegates į III L.M.P.S. suvažiavimą. Delegatės tapo išrinktos šios draugės: O. Remeikienė ir O. Šimoliuniūtė. Iplaukų buvo nuo pereinimo konf. iki šiai \$2.95
Pelnas nuo išvažiavimo 29.22
Pelnas nuo velyknakčio 15.64
Pelnas nuo Gegužinių lapelių 8.87
Kuopų mokestys 7.15

Viso 63.83
Seniau išde buvo 146.35

Viso pasidaro 210.18
Išlaidų per tą patį laiką buvo 65.50
Atėmus išlaidas su 1 d. rugp. išde randasi 144.68

Sekančią L.M.P.S. III Rajono konferenciją nutarta laikyti Westsaidėj.

Konferencija užsadarė kaip 5:15 val. vak.

Konferencijos vedėjos: -

Pirmininkė A. Pauliukaitienė,
Sekretorė O. Šimoliuniūtė.

"MOTERŲ BALSŲ" ADMINISTRACIJOS FINANSINĖ APYSKAITA.

Už Balandžio, Gegužio, Birželio ir Liepos mėnesius.

Iplaukos.

Balandžio mėn.

Prenumerata \$45.25
Pavieniai numeriai "M. B." 94.18
Knygos 38.11
Narinės mokestys 327.33
Aukos "M. B." 85.00
Prisiūsta skola nuo 1920 m. 12.84
Stampų parduota ..... .78

Viso įplaukė \$603.49

Gegužės mėn.

Prenumerata 53.00
Pavieniai "M. B." numeriai 244.10
Knygos 1.50
Narinės mokestys 349.10
Aukos 57.00
Prisiūsta skola nuo 1920 m. 1.88
Prisiūsta skola nuo 1920 m. 27.17
Prisiūsta skola nuo 1920 m. 13.15

Prisiūsta skola nuo 1920 m. 9.57
Smulkios įplaukos 3.16
Gaut. money orderis be laiško 4.00

Viso įplaukė \$763.63

Birželio mėn.

Prenumerata 36.75
Pavieniai "M. B." numeriai 78.70
Knygos 11.27
Narinės mokestys 121.63
Aukos 40.00
Prisiūsta skola nuo 1920 m. 5.00

Viso įplaukė \$293.35

Liepos mėn.

Prenumerata 35.55
Pavieniai "M. B." numeriai 90.74
Knygos 26.91
Narinės mokestys 93.13
Aukos 115.00
Aukos ne "Mot. Balsui" 75.00
Prisiūsta skola nuo 1920 m. 12.74

Viso įplaukė \$449.07

IŠLAIDOS.

Balandžio mėn.

Vežimas del "M. B." kompl. 8.00
Už "M. B." kompletus 1919-1920 m. 293.25
Spauda "M. B." numeris 3 ..... 174.50
"Laisvei" už klišę 5.43
Popiera "M. B." 90.50
Red. J. Šukienei alga 3 mėn. 180.00
E. N. Jeskevičiutei (adm.) alga už 5 savaites 150.00
Užvedima "M. B." knygų 15.00
J. Benes sugražinta pinigai 32.36
Mėn. mok., kurios buvo įtrauktos į "M. B." knygas 1.80

Viso išėjo 950.84

Gegužės mėn.

Atspausdinimas "M. B." No. 4 ..... 174.50
Atspausdinimas "M. B." No. 5 ..... 250.70
Popiera "M. B." 115.25
"Laisvei" už knygas 1.05
"Laisvei" už klišes 12.00
Bendradarbiams 6.00
Redaktorės alga Geg. mėn. 60.00
Adm. alga už 4 savaites 120.00
Stampos 7.28
Pačtai už "M. B." 12.48
Pačtai rankpinigiai už "M. B." 4.00
Deska 10.00

Randa	4.00
Ekspresui už knygas iš Philadelphia, Pa.	2.86
Pervežimas Administratorės archyvo, t.t.	5.00
Mėn. mokestys įtrauktos į "M. B." knygas	2.20
Viso išėjo	787.32

Birželio mėn.

Atspausdinimas "M. B." No. 6	171.00
Popiera "M. B."	101.45
Administracijos alga už 4 sai.	120.00
Bendradarbiams	5.00
Stampos	6.88
Rankpinigiai pačtai už "M. B."	25.00
"Rankpelniui" už knygas	8.00
"Laisvei" už 500 konvertų	3.35
Knygos "Leninas"	1.10
Klišė	6.28
Viso išėjo	448.06

Liepos mėn.

Administracijos alga už 2 saiv.	60.00
Mėn. mokestys įtraukta į "M. B." knygas	3.40
Viso išėjo	63.40

SUTRAUKA.

Įplaukos.

Balandžio	603.49
Gegužės	763.63
Birželio	293.35
Liepos	449.07
Viso įplaukė	\$2109.54
Balansas nuo 1 d. balandžio	332.67
Viso	2442.21

Išplaukė.

Balandžio	950.84
Gegužės	787.32
Birželio	448.06
Liepos	63.40
Viso išėjo	2249.62
Rugp. 1 d. lieka išde	192.59
"Motery Balso" Adm.	

L. M. P. S. A. FINANSINIS RA-
PORTAS

Už Liepos mėnesį, 1921.

Įplaukos.

Kp. No.	
9 Chicago, Ill.	7.65

94 Benton, Ill.	1.50
23 Binghamton, N. Y.	2.70
17 Detroit, Mich.	1.50
47 Waukegan, Ill.	.60
88 Pittston, Pa.	2.95
18 Hartford, Conn.	2.40
65 Rumford, Maine	1.95
25 Wilsonville, Ill.	1.50
44 Norwood, Mass.	1.95
41 Akron, Ohio.	3.25
21 Pittsburgh, Pa.	3.15
113 Inkerman, Pa.	1.90
11 Philadelphia, Pa.	3.30
49 Brighton, Mass.	3.55
115 Roseland, Ill.	21.20
46 Philadelphia, Pa.	3.45
29 Chicago, Ill.	5.55
17 Detroit, Mich.	7.65
107 Bulpit, Ill.	1.65
107 Bulpit, Ill.	.21
60 Pittsburgh, Pa.	3.00
85 Nashua, N. H.	2.10
110 E. St. Louis, Ill.	2.40
114 Zeigler, Ill.	1.15
66 Los Angeles, Cal.	3.40
91 Maspeth, N. Y.	.90
101 Coaldale, Pa.	2.55
50 Gardner, Mass.	3.30
2 Worcester, Mass.	9.60
102 New Kensington, Pa.	1.60
70 Racine, Wis.	1.80
36 Minersville, Pa.	3.85
5 Rockford, Ill.	2.40
69 West Lynn, Mass.	14.25
111 Brooklyn, N. Y.	1.95
16 Springfield, Ill.	3.30
4 Elizabeth, N. J.	1.35
92 S. Englewood, Ill.	4.65
17 Detroit, Mich.	1.80
57 Carnegie, Pa.	2.25
48 Wilkes Barre, Pa.	7.25
71 Bend, Ill.	5.20
26 Rochester, N. Y.	7.95
23 Binghamton, N. Y.	3.00
55 Haverhill, Mass.	1.65
96 Chicago, Ill.	1.35
87 Clinton, Ind.	4.95
47 Waukegan, Ill.	1.50
8 Lawrence, Mass.	3.25
13 So. Boston, Mass.	4.50
100 W. Frankfort, Ill.	3.45
34 Fitchburgh, Mass.	1.50
Viso įplaukė	192.71

Išlaidos.

Amer. Surety Co. už Iždininkės kauciją	7.50
Pusė Adm. algos už penkis ir pusę mėn.	255.00

Sugrįžo čekis 36 kp. per U. Bagdonienę	23.30
Remington Typewriter Co. pirktą rašomoji mašinėlė	115.00
"Laisvei" už 200 nominacijos blankų	3.75
Viso išėjo	404.55

Sutrauka.

Viso įplaukė	192.71
Bal. nuo birželio 30, 1921	391.19

Viso pinigų	583.90
Viso išėjo	404.55

Rugp. 1 d. lieka išde	179.35
L. M. P. S. Centro Fin. Sekr., E. N. Jeskevičiūtė.	
L. M. P. S. Centro Iždininkė, M. Undžienė.	

AUKOS "MOTERY BALSUI".

L.M.P.S. 8 kuopa per O. Davionienę	10.00
L.M.P.S. 68 kp. per El. Baku-nienę	20.00
L.M.P.S. 69 kp. per K. Miliavskienę	13.00
L.M.P.S. V Raj. per J. Kloviene	10.00

Viso 53.00

Viršminėtos aukos ir visos kitos aukos "Motery Balsui" nuo L.M.P.S. draugių kalba už save. Tai atspindis lietuvių darbininkų supratimo, kad darbininkų laikraštis tegali gyvoti tik tai visiems darbininkams suglaudus spēkas ir energiją. Užtvirtinimui to pasakymo, perskaitykite žemiau telpantį laišką.

"Šiuomi linksma pranešti, kad ir mūsų 16 kuopa atminė "Motery Balso", aukavo \$50.00 iš kuopos išdo. Laikytam susirinkime 14 d. rugp., nutarė užsisakyti 100 egz. "Motery Balso" spalio mėnesio (agitacijos savaitė) numerio ir šiaip naudingo darbo atlikti. Tarp kitko nutarė paaukoti Rusijos badūjantiems darbininkams \$25.00 iš kuopos išdo. Taigi viso aukavo \$75.00".

Taip rašo 16 kuopos sekretorė, draugė M. R. Lekešienė.

Draugės, kurios iš jūsų kuopų dar neaukavo, pasirūpinkite kad tai būtų padaryta. Neatsilikite nuo kitų.

Širdingai ačiu visom už aukas, "Motery Balso" Administracija

893573

